

UN IERARH CĂRTURAR ȘI UN PĂRINTE IUBITOR

Preot dr. IONEL POPESCU

Activitatea Mitropolitului Nicolae Corneanu cuprinde o paletă largă de preocupări, unul din aspectele mai puțin cunoscute ale arhipăstoririi sale fiind însă acela de a-i ajuta pe slujitorii altarelor care au suferit persecuții din partea autorităților comuniste atee și au îndurat ani mulți de temniță și prigoană. Acest lucru arată că regretatul și eruditul ierarh bănățean a avut o inimă largă, plină de bună-tate față de cei din jur și un curaj demn de toată aprecierea. În cei 52 de ani de arhipăstorie a preoților, monahilor și credincioșilor din Arhiepiscopia Timișoarei și Caransebeșului, cu cele două județe bănățene – Timiș și Caraș-Severin (acesta din urmă redat Episcopiei Caransebeșului, în anul 1994, prin purtarea de grijă a Înalțului nostru ierarh) – Părintele Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae a desfășurat o pilduitoare activitate pastoral-misionară, culturală, științifică, ecumenică și filantropică, care așteaptă încă să fie investigată, analizată și pusă în valoare.

Orientat către vocația sacerdotală prin modelul tatălui său, preotul Liviu Corneanu de la Caransebeș, decedat de tânăr, și influențat de viața unchiului său, cunoscutul teolog, publicist, om de cultură și politician Cornel Corneanu (fost secretar al episcopului Miron Cristea, vicepreședinte al Camerei Deputaților și membru în toate forurile de conducere ale Bisericii), tânărul Nicolae Corneanu a făcut studii strălucite de Teologie la București, unde și-a dezvoltat vocația pentru patristică, filozofie și limbi clasice așa încât, la vârsta de numai 26 de ani, susținea deja teza de doctorat în Teologie.

Pentru început activează ca profesor la Academia Teologică din Caransebeș, secretar eparhial și consilier cultural la Arhiepiscopia Timișoarei și Caransebeșului, din nou ca profesor la Seminarul teologic din Caransebeș, conferențiar universitar la Institutul teologic din Sibiu, de unde a fost ales Episcop al Aradului (15 decembrie 1960) și Mitropolit al Banatului, instalarea având loc la 4 martie 1962. Privind acum retrospectiv spre începuturile activității teologice, științifice și de cercetare a mitropolitului cărturar Nicolae Corneanu, membru al Uniunii Scriitorilor și membru de onoare al Academiei Române, ne încercăm un justificat sentiment de uimire în fața operei atât de bogate pe care Înaltpreasfinția Sa a lăsat-o generațiilor actuale și celor ce vin după noi și care este întrucâtva cunoscută, mai ales specialiștilor.

Nu numai problemele de patristică erau însă abordate de harnicul diacon Nicolae Corneanu, ci și aspecte biblice, omiletice, liturgice etc., unele dintre acestea au fost publicate în volum, altele așteaptă să fie descoperite și tipărite, așa după cum vrednice de analizat și de trimis la tipar sunt

referatele și comunicările susținute la numeroasele întâlniri interconfesionale, științifice și ecumenice la care a participat, atât în țară cât și în străinătate. Bogata activitate teologico-științifică a mitropolitului nostru este întregită de publicarea unor predici, articole și studii necesare preoților, studenților teologi, seminariștilor și credincioșilor noștri și mai ales de lucrarea sa pastorală, filantropică și administrativ-gospodărească.

Un aspect mai puțin cunoscut al acestei activități, foarte interesant și foarte important, care va trebui de asemenea să fie cercetat cu atenție, este acela al purtării de grijă arătată de Înalțul ierarh de la Timișoara față de numeroși preoți, foști deținuți politic, pe care i-a încadrat la parohie în vremurile grele de dinainte de 1989. Leșiți din lagăre și închisori comuniste, acești preoți, marea majoritate căsătoriți și având copii, erau ai nimănui. Marginalizați de autoritățile comuniste, hărțuiți și urmăriți permanent de fosta securitate comunistă, fără mijloace de subzistență, cu copiii respinși de la facultăți, au găsit în mitropolitul Nicolae Corneanu un salvator, un părinte iubitor care, făcând dovada unui curaj demn de toată lauda, le-a oferit o casă parohială, o bucată de prescură și un salariu pentru întreținerea familiei.

Amintim aici doar pe câțiva: Traian Dobromirescu, fost preot la catedrala „Sfântul Gheorghe” din Caransebeș, încadrat după detenție, la parohia Cornuțel (lângă Caransebeș); Alexandru Onoriu Nicolici din Vălișoara (CS), fost preot la Teregova, încadrat la parohia Timișoara Iosefin; Romulus Pop, din Banloc, încadrat paroh la Delinești, protopopiatul Caransebeș; Lazăr Magheț din Glimboca (CS), încadrat după eliberare (1964) la parohiile Dezești, Cuptoare-Secu, Zorlențu Mare și Iablanița; Ioan Simu din Ticvanu Mare, încadrat la Moniom (CS), în anul 1965; Isaia Suru din Duboz (TM), fost preot în Caransebeș, reîncadrat la parohia Turnu Ruieni (CS), în anul 1964 și Constantin Târziu din Lugoj, grațiat în 1964, a slujit ca paroh la Hezeriș (TM). Aceștia sunt doar câțiva din zecile de slujitori ai altarelor bănățene condamnați la ani mulți de temniță și lagăr, ori deportați în Bărăgan, la Canal, în Delta și în alte locuri de distrugere a elitei românești, care au beneficiat de dragostea creștinească, purtarea de grijă, atenția și prețuirea mitropolitului academician Nicolae Corneanu, regretat acum de preoții, monahii și credincioșii bănățeni pentru cei 52 de ani de rodnică arhipăstorie în fruntea Bisericii bănățene.

Pentru toate acestea și pentru multe altele, rugăm mereu pe Părintele ceresc să-l răsplătească pe Părintele Mitropolit Nicolae cu pacea și cu lumina cea neînserată a Împărăției Sale cerești.

MITROPOLITUL NICOLAE CORNEANU ȘI PROBLEMELE LUMII CONTEMPORANE

Preot dr. MARIUS FLORESCU

Dacă am putea clasifica opera regretatului mitropolit dr. Nicolae Corneanu, am găsi că sunt mai multe direcțiile de orientare teologică. Așa bunăoară se știe că formarea de bază a teologului Nicolae Corneanu a fost Patrologia, primele și cele mai multe studii încadrându-se în această disciplină. Pe lângă aceasta însă teologia ierarhului atinge în profunzime și alte discipline teologice, cum ar fi Misiologia și Ecumenismul. Nu întâmplător în anii profesoratului la Sibiu mitropolitul Nicolae Corneanu a predat și disciplina numită Îndrumări misionare.

Se știe, Misiologia este disciplina teologică ce se ocupă cu studierea felului în care Teologia în general și Biserica în special, răspund diferitelor etape istorice, sociale, politice și de altă natură. Parte din opera publicistică a ierarhului plecat dintre noi, corespunde tocmai tipologiei misionare din anii cât ierarhul a păstorit la Timișoara, mai precis din anii de după Revoluția din Decembrie 1989, când reprezentanții Bisericii au putut să spună liber ce gândesc.

În anul 1990 Editura Mitropoliei Banatului din Timișoara scoate la lumină volumul de studii, note și comentarii teologice intitulat *Quo vadis?*, titlu inspirat de romanul scriitorului polonez Henryk Sienkiewicz.

Plecând de la întrebarea „încotro se îndreaptă astăzi teologia creștină în general și cea ortodoxă în special?”, Î.P.S. Sa Nicolae Corneanu abordează teme de actualitate creștină cum ar fi: *Ortodoxia astăzi, Bisericile creștine și ecumenismul, Terminologie ecumenistă, Biserica și unele din marile probleme ale lumii de azi, Reflecții teologice pe marginea unora din cuceririle recente ale științei*, în care prezintă cititorilor abordări unice pentru literatura teologică românească.

Cum altfel ar putea fi catalogate considerațiile teologice despre: sărăcie, nevârșnici și vârstnici, handicapați, explorarea cosmosului, realizări ale geneticii moderne, orientări noi în biologie, tragedia aborigenilor, toxicomania și altele, toate fiind foarte bine documentate științific și teologic până la momentul apariției lor?

După multe ezitări, cum însuși mărturisește Î.P.S. Sa Nicolae, zecile de articole apărute ca editoriale ori ca meditații la rubrica „Crâmpoie din cotidian”, în foaia „Învieră”, editată de Arhiepiscopia Timișoarei și Caransebeșului, apoi doar de cea a Timișoarei, au fost reunite în două volume substanțiale intitulate *Pe baricadele presei bisericești* (Editura Învierea, Timișoara), ambele apărute în anul 2000.

În primul volum sunt cuprinse articolele de fond scrise în bilunarul amintit în perioada anilor 1990-1999, iar în cel de-al doilea volum putem reciti atât scurtele intervenții ce au alcătuit între 1992-1999 rubrica „Crâmpoie din cotidian”, cât și numeroase interviuri publicate în diverse periodice. În toate aceste materiale Î.P.S. Sa ia „atitudine față de problemele care privesc Biserica și credincioșii ei, (...), exprimând idei și opinii dictate, nu de pozițiile așa-zis oficiale, ci ascultând mai ales glasul conștiinței” și încercând să atragă „atenția cititorilor asupra contemporaneității eclesiastice în modul cel mai deschis posibil”.

În același an, 2000, iese de sub tiparul Editurii „Jurnalul literar” din București volumul *Pe firul vremii. Meditații ortodoxe*, ce reunește articolele publicate la rubrica „Meditații ortodoxe” a publicației „Jurnalul literar”, începând din noiembrie 1994 și până în octombrie 2000. După cum afirmă întâistătătorul Mitropoliei Banatului, fiecare articol este o „meditație» axată pe probleme care mi se păreau actuale”, dorința Î.P.S. Sale fiind aceea „de a împărtăși semenilor punctul de vedere al Bisericii, așa cum l-am înțeles eu și așa vrea să cred că n-am greșit prea mult, deși în anumite probleme existau sau mai există încă opinii variate”.

Un an mai târziu apărea la Editura Dacia din Cluj-Napoca, în cadrul colecției „Homo religiosus”, volumul *Credință și viață. Culegere de studii teologice*. Acesta reia unele articole scrise de ierarh de-a lungul diferitelor responsabilități în cadrul Bisericii, care sunt grupate în cadrul capitolelor: *Teologia și viața, Persoana Mântuitorului Iisus Hristos, Fecioara Maria, mama lui Iisus, Sărbători închinare Mântuitorului și Maicii Domnului, Religie, creștinism și ortodoxie și Gânduri creștinești*. O listă de la final indică publicațiile în care au apărut materialele incluse în volum, acestea din urmă fiind selectate de către autor pe temeiul actualității lor și interesului pe care l-au acordat cititorii la prima lor apariție.

În pas cu vremea este un nou volum de articole și studii pe teme variate, apărut în anul 2002 (Editura Învierea, Timișoara). Autorul menționează dintru început că, mare parte din articolele publicate în „Învieră” și „Jurnalul literar” au apărut deja în volum, dar după anul 2000 au mai apărut articole și studii, pe care le-a inclus în volumul de față. Cele mai multe dintre subiectele tratate au fost inspirate de aspecte ale vieții de zi cu zi, ori de parcurgerea presei, de noutățile cotidiene sau de unele

atitudini ale oamenilor de cultură din preajmă. „În toate am plecat de la convingerea - spune autorul - că și reprezentanții Bisericii e bine, necesar și oportun să-și exprime punctul de vedere, contribuind la mai buna orientare a societății din care facem parte”. Din cuprins merită semnalate capitolele: *Meditații ortodoxe, Pagini din „Învieră” și Gânduri creștinești*.

În anul 2008, tot la Editura eparhială Învierea va apărea volumul *Pentru mai binele obștesc, care* cuprinde articole și studii privind realitatea cotidiană, dar și trecutul, cu evenimentele și personalitățile lui. Volumul este alcătuit din două părți: *Să ne urmăm înaintașii și Gândind la cei de odinioară*, fiecare cuprinzând mai multe materiale care abordează teme istorice, sociale, religioase și culturale. Inedite sunt articolele: *Creangă diaconul, Arghezi monahul, Emil Cioran și Dumnezeu, Breban credinciosul, Franz Listz și muzica sacră, Episod din lupta pentru menținerea Episcopiei Caransebeșului, Tragedia unui episcop ș.a.* Cele două din urmă cuprind însemnări cu privire la evenimentele dureroase petrecute la Episcopia Caransebeșului la finele anilor '50 ai secolului trecut, cărora ierarhul autor le-a fost martor.

În cursul anului 2009, tiparul Tipografiei arhidiecezane din Timișoara scotea sub aceeași siglă a Editurii Învierea, volumul *Pe aripile cuvântului*, care pornește, după mărturia proprie a autorului de la romanul ecranizat cu mai mult timp în urmă intitulat „Pe aripile vântului” a scriitoarei Margaret Mitchell. Și pentru că „desori cărțile ajung mai greu la cititori, gândurile pe care doresc să le transmit sper să ajungă la ei ca și cum ar avea niște aripioare ale unor păsărele care străbat văzduhul până ajung la fiecare”, se arată de către autor în *Cuvântul înainte*. Lucrarea este structurată, la fel ca și cea anterioară semnată de Înaltpreasfinția Sa, pe teme de interes cum ar fi: *Probleme bisericești, Biserica la români, Ortodoxia bănățeană, Pagini patristice și Interviuri și declarații*.

Și pastoralele dintre anii 1990-2014 – publicate în două volume – cuprind la final referiri privitoare la starea morală și materială a societății, sau alte probleme actuale.

Concluzionând, mitropolitul Nicolae Corneanu a fost un fin misiolog, un teolog adevărat la curent cu tot ceea ce se întâmplă în regiune, în țară și în lume. Primea zilnic presa locală și centrală și urmărea și știrile de la TV. În funcție de ceea ce i se părea interesant scria câte un articol, propunând mereu o viziune creștină asupra unui subiect sau altuia. Așa se face că a fost aproape singurul teolog ortodox de la noi care a scris constant în perioada anilor 1990-2010, despre teme privind Biserica, lumea și societatea în care a trăit. A făcut aceasta din convingere că lumea trebuie să afle mesajul Evangheliei, pentru a se converti la Hristos, pentru a afla *Calea, Adevărul și Viața*.

AUREL GHEORGHE ARDELEANU – SCULPTOR AL PERSOANEI UMANE

EUGEN DORCESCU

Și le zicea Iisus: Nu este prooroc disprețuit, decât în patria sa și între rudele sale și în casa sa (Marcu 6, 4).

Dramaturg și prozator, cunoscut și recunoscut ca atare, deținător de importante premii, comentat, citit, reprezentat, Aurel Gheorghe Ardeleanu ni se adresează, de o bună bucată de vreme, nouă, tuturor celor dispuși, doritori și capabili să privim, să contemplăm, să vedem cu adevărat și să înțelegem, deopotrivă, și, poate, mai cu seamă, în calitatea sa de sculptor. Mă refer la proiectul plastic inițiat în 1990 și intitulat *Portretul – o lume* – generic sub care artistul a organizat, până în prezent, patru expoziții.

În aproape un sfert de veac, Aurel Gheorghe Ardeleanu a realizat nu mai puțin de 44 de lucrări de artă monumentală, instalate în spații publice (monumente, statui, basoreliefuluri, dar, mai ales, busturi), pe mai tot arealul banatic, precum și în Portugalia ori Serbia. Acestora li se adaugă o serie importantă de portrete (aproximativ 50) ale unor personalități (multe în viață), majoritatea din aceeași zonă geografică. Cei portretizați sunt, cu precădere, scriitori, slujitori ai bisericii, muzicieni, actori, plasticieni, dar și medici, profesori, juriști, publiciști.

Dintre busturile (destinate locurilor publice) și dintre portrete, aș reține:

1. Istorie, Politică (12 busturi): A. I. Cuza, Regina Maria, Al. Mocioni;
2. Personalități bisericești (14): Patriarhul Miron Cristea, Mitropolitul Nicolae Corneanu, arhimandritul Filaret Musta, preotul Ioan Imbroane
3. Scriitori, profesori (20): Virgil Birou, Sorin Titel, Lucian Blaga, G.I. Tohăneanu (vezi foto);
4. Muzicieni, actori (11): Nicolae Boboc, Ion Românu, Filaret Barbu, Gh. Leahu;
5. Artă plastică (7): Deliu Petroiu, Ioachim Miloia, Viorel Cristea;
6. Alte profesii: arhitectul Victor Vlad, chirurgul Vladimir Fluture, avocatul Emanuil Ungurianu, florarul Wilhelm Mühle.

Aceste prezențe hieratice și impunătoare, impresionante prin siguranța execuției, prin similitudinea, de formă și fond, cu prototipul, dar, mai cu seamă, prin misterul indefinisabil al ființei lor (al ființei, în genere), prin capacitatea lor de a comunica abisal cu lăuntricitatea celui ce le trece prin preajmă, aceste statui, aceste făpturi de

bronz, întâlnite în parcuri, în piețe, în curtea unor biserici, în săli de expoziție, în încăperi particulare, înobilează urbea, înobilează întreaga parte de Vest a României, iar unele dintre ele au ajuns, cum aminteam, până departe, pe alte meleaguri: Lucian Blaga, spre exemplu, poetul ce ne-a dat "La curțile dorului", și care, acum, se află, prin bustul său, în Portugalia, țara unuia din puținele sinonime - parțiale - ale "dorului" românesc: "saudade" (alături de gallegul "morriña" și de canarianul "magua").

Am spus de mai multe ori și nu ezit să repet, atunci când se ivește prilejul: contemporani fiind cu Aurel Gheorghe Ardeleanu, cu acest om retras, mult prea cufundat

în munca lui spre a avea timp și poftă de zarvă, fire superioară, aparținând, incontestabil, elitei minții și a duhului, nu suntem în stare, nu ne e la îndemână, uneori, să luăm seama, tocmai din pricina acestei vecinătăți spațio - temporale, la valoarea și la importanța artistică și cultural-socială a creației sale. Valoarea, însă, spre deosebire de noi, oameni de pământ, este nepieritoare. Se citește acest adevăr în seninătatea neclintită a statuiilor, în calmul neliniștit, și întors înspre sine, al creatorului lor. *Ars longa...*

Dincolo de mesajul artistic, social și cultural al operei, decelăm, însă, mesajul ei filozofic (implicat, desigur, în cel estetic), mesaj orientat spre

fundamente, spre starea și devenirea umanității profunde.

Observăm de asemenea că, în contrast cu un asemenea tablou deloc optimist, toți eroii lui Aurel Gheorghe Ardeleanu au trăit, sau trăiesc, pentru un ideal, că toți au avut, ori au, cultul valorilor, că toți au avut, ori au, necesități spirituale conștientizate, că toți, pentru a prelua fericiți spusă a lui François Mauriac, "mettent l'infini dans le fini" (și nu invers, cum se întâmplă îndeobște).

Aurel Gheorghe Ardeleanu smulge din nepăsare, din uitare, din anonim exemplare umane purtătoare de excelență, și le oferă prezentului și viitorului. Acesta ni se pare a fi meritul de căpetenie al creației sale: încercarea de a salva persoana umană, prin artă, prin impuls și conștiință estetică, pe temeiul unui umanism de factură spirituală.

Trecând în revistă și, apoi, stăruind asupra amplei suite a busturilor și portretelor, am constatat că pot fi identificate, în cazul tuturor, trei niveluri structurale, analiza îna-

intând dinspre sensibil spre intelectual, de la elementele de ordin iconic (eventual, și indicial sau lingvistic), la cele de ordin moral, intelectual, chiar metafizic.

În viziunea noastră, aceste niveluri sunt:

1. *Asemănarea* (altfel spus, aparența, omul social). Evocarea asemănării cere talent și meșteșug;

2. *Chipul* (omul lăuntric, deseori disimulat, non-confesiv). Suprinderea lui îi pretinde sculptorului intuiție precisă și adâncă;

3. *Ființa* (omul esențial, idea de om, sădită în orice făptură cugetătoare, condiția umană particularizată). Sugerarea ființei (a modului în care omul lăuntric se raportează la Marele Mister) presupune, din partea sculptorului, capacitatea de a empatiza (vital) cu modelul, dincolo de orice contingentă.

Vom apela, spre a ilustra și proba aceste afirmații, la unul dintre busturile cele mai recente, anume cel consacrat Profesorului Gheorghe I. Tohăneanu (vezi supra), ilustru dascăl la Filologia timișoreană, mutat la cele veșnice cu un număr de ani în urmă. Analiza plastică și semantico-estetică a acestei lucrări, urmând chenarul schițat mai sus, se poate rezuma astfel:

1. La palierul *asemănării*, reușita sculptorului este frapantă. Ea ne oferă un G. I. Tohăneanu recognoscibil nu doar în ansamblu și în suprafață, ci și în detalii și în profunzimea înfățișării sale. Nota distinctivă fundamentală este *cerebralitatea*, realizată, plastic, mai întâi, prin verticalitatea puțin înclinată a craniului, determinată, la rândul ei, parțial, de clar perceptibilă (și cât de sugestivă!) lui supra-dimensionare. Apoi, prin joncțiunea fină, sprijinită pe ovalul sprâncenelor și pe liniile orizontale ori verticale ale frunții, dintre calota craniană și jumătatea inferioară a capului. Fruntea, mult prelungită, de-o parte și de alta a șuviței centrale, conduce către aceeași sugestie. Într-adevăr, cine l-a cunoscut pe Profesorul G. I. Tohăneanu știe prea bine: prima și cea mai cuprinzătoare, și mai exactă, definiție a prezenței sale imediate era *cerebralitatea*.

2. *Chipul* bustului (oglindea plastică a omului lăuntric) ne vorbește despre *forță* (forța inteligenței, a sensibilității, a voinței, a caracterului). Curba decisă, vag ironică, a gurii, nasul puternic, dublul "T" frontal, desenat clar, în armonie cu bărbia despicată și împinsă înainte, sunt câteva din semnele exterioare ale puterii, ale energiei din adâncuri. O aură de clasicitate (de antichitate târzie) învăluie întregul, așa cum, de altfel, îi șade bine celui care a tradus *Eneida* (epopee comentată îndelung, țin minte, de profesor, în neuitate după-amieze, în sala de seminar, cu grupa de studenți din care eu însumi făceam parte. – *Infandum, regina, jubes renovare dolorem...*).

3. *Ființa*, sinele, secretul inexprimabil al eului, lumea lui nerostită, dialogul lui cu sine și cu Cel Ascuns ne oferă, cred, unele surprize. Lectura și interpretarea semnelor plastice, din acest unghi, anunță o fractură, o discontinuitate în raport cu palierul perceptibil și inteligibil (ase-

mănarea și chipul), punând în lumină polisemia referențului și impresionanta vocație introspectivă și recuperatoare de care face dovadă sculptorul. Echilibrul clasic (tensionat, e drept, chiar la primele două niveluri) e tulburat aici, chiar abandonat, la răstimpuri, în favoarea unei modernități problematice, sceptice și agnostice, poate. În prim-planul analizei semiotice intră, acum, ochii. Privirea pare a nega aproape tot ce afirmă liniile dure și sigure ale frunții, toată detașarea clasică a surăsului și a bărbiei. Ba chiar zâmbetul însuși, prelungit prin linii incerte, ce alunecă în vid, în abis, crispează, ca într-o interfață, fizionomia în întregul ei, lăsând să transpară, sub învelișul ferm, datele centrifuge ale unei *persona tragica*. Iar pomeții, sporiți de două adaosuri, ne vorbesc, aidoma arcadelor, de insomnie, de evadări în vis, de prăbușiri în coșmar, de neliniște, de chinul interogațiilor lipsite de răspuns. Descoperim, așadar, că modelul sculptorului a fost mai misterios decât am fi crezut (decât au bănuțit toți cei care l-au știut). A fost nevoie de esențializarea, prin artă, a persoanei, în integralitatea ei, ca să o descifrăm astăzi, post-mortem. Putem presupune că axa lăuntricității lui G. I. Tohăneanu era *angoasa*, generată de frisonul neantului, de confruntarea dilematică între conștiința "ființei într-o moarte" (Heidegger) și nădejdea (neconvingătoare) în ceea ce am numit, cândva, "ființa într-o mântuire".

Astfel se conturează echivalentul intelectual și metafizic, echivalentul hermeneutic al acestei, mă incumet să spun, capodopere. Aduc în sprijinul unui atare calificativ un argument în plus, față de cele anterioare, care vizau densitatea substanței, în armonie cu adecvarea formei, un argument considerat, în general, imbatabil. Anume, celebra *secțiune de aur*. Pornind de la enunțul euclidian (anul 300 î. H.): „*Spunem că un segment de dreaptă a fost împărțit în medie și extremă rație atunci când segmentul întreg se raportează la segmentul mai mare precum se raportează segmentul cel mare la cel mai mic*”, am calculat-o în fel și chip, luând măsurile bustului. Toate raporturile semnificative se adună, cumiți, în numărul irațional ϕ (1, 6...).

Vom conchide afirmând că, spre deosebire de cele orientări ale plasticii contemporane, care experimentează, prioritar, dacă nu exclusiv, în suprafață, pe orizontală, în sintagmă, care ajung, eventual, la *complexitate* formală, sculptura lui Aurel Gheorghe Ardeleanu, ingeniosul, chiar polemicul său proiect, *Portretul – o lume* adaugă mijloacelor moderne de expresie, adaugă pomenitei complexități, dimensiunea *profunzimii*, adică dezbateri ce țin de verticalitate, de abisalitatea sufletească, de paradigmă. Rămânând, din fericire, un clasic, sculptorul este mai mult decât modern, este original și inovator. Într-o vreme a negativismelor și nimicnicilor, opera sa restaurează, cu mijloacele desăvârșirii artistice, încrederea în persoana umană și în perenitatea ei, ca subiect și obiect al oricărei creații pământenești.

SFÂNȚA PARASCHEVA, CEA MULT FOLOSITOARE

Dr. STELIAN GOMBOȘ

Motto: Bucură-te, luminătoarea Moldovei; Bucură-te, sprijinitoarea Epivăteii; Bucură-te, învățătoarea părinților tăi; Bucură-te, ceea ce n-ai adunat averi pământești; Bucură-te, adunătoarea cerestilor daruri; Bucură-te, ceea ce n-ai primit hainele cele scumpe; Bucură-te, cinstitoarea hainei smereniei; Bucură-te, îndreptătoarea mândriei; Bucură-te, cinstitoarea fecioriei; Bucură-te, sprijinitoarea bătrânilor; Bucură-te, osânditoarea dușmanilor; Bucură-te, miluitoarea săracilor; Bucură-te, Sfântă Parascheva, mult folositoare!...

Sfânta Parascheva este cea mai populară dintre toți sfinții ale căror moaște se află pe teritoriul țării noastre. Marea evlavie față de Cuvioasa se explică tocmai prin convingerea și constatarea că ea este mult folositoare prin rugăciunile ei înaintea lui Dumnezeu, dăruind fiecăruia ajutorul de care are nevoie. Acatistul închinat sfintei o numește „izvorătoare a milostivirii” și „ocrotitoare neobosită”, iar minunile consemnate de-a lungul

timpului dovedesc cu prisosință adevărul acestor cuvinte.

În fiecare an, la 14 octombrie, Biserica Ortodoxă de pretutindeni prăznuiește pe Cuvioasa Maică Parascheva. În chip deosebit ea este cinstită în Moldova, întrucât de mai bine de 350 de ani moaștele ei se găsesc la Iași, fiind izvor de binecuvântare și însănătoșire duhovnicească și trupească pentru toți cei care o cheamă în rugăciune să fie mijlocitoare către Preamilostivul Dumnezeu.

Dacă Sfânta Muceniță Paraschevi, prăznuită la 26 iulie în calendarul creștin ortodox, este cunoscută în popor cu numele „Sfânta Vineri”, Cuvioasa Maică Parascheva a fost numită, mai cu seamă în Moldova, „Vinerea Mare”. Ca un simbol al unității Ortodoxiei de pretutindeni, viața de după moarte a Sfintei Parascheva arată că sfințenia ridică din neamul său pe omul ce s-a asemănat cu Dumnezeu, făcându-l lumină de iubire și apropiere între toți cei care mărturisesc și viază întru aceeași credință.

Mărturie despre cinstirea adusă de strămoșii noștri Sfintei Parascheva sunt bisericile ctitorite cu hramul Cuvioasa Parascheva nu numai în Moldova, dar și în Transilvania și în Țara Românească.

Sfânta Cuvioasă Parascheva a trăit pe pământ în prima jumătate a secolului al XI-lea. Prima mențiune în limba română despre viața sfintei o găsim în „Cartea românească de învățătură” a Mitropolitului Varlaam al Moldovei, Iași, 1643.

În ziua de 14 octombrie toți credincioșii sunt în sărbătoare. Astăzi se prăznuiește patroana cea de peste an, Preacuvioasa Maica noastră Parascheva, ocrotitoarea Moldovei, rugătoarea și grabnică ajutoarea tuturor credincioșilor care cer mijlocirea ei. În această zi se adună la Catedrala Mitropolitană de la Iași, încă din ajun, mii de credincioși care vin să se roage, să se închine și să sărute cu evlavie racla cu moaștele Sfintei Parascheva.

Iată, sunt peste 350 de ani de când această mireasă a lui Iisus Hristos ne ocrotește cu sfințele ei moaște. Ce slujbe frumoase și cântări alese nu se fac acum în sfințele noastre mănăstiri, în cinstea Cuvioasei Parascheva! Dar cine poate spune de câte primejdii nu ne-a scăpat Dumnezeu, de-a lungul secolelor, cu mijlocirea Cuvioasei? De aceea, suntem datori să-i cinstim pe sfinți, că ei sunt „prieteni ai lui Dumnezeu” și rugătorii noștri la cer. Să cinstim cu credință și pe Cuvioasa Parascheva, să-i sărutăm cu evlavie sfințele ei moaște ori de câte ori avem posibilitatea. Apoi, să citim adesea acatistul

ei, cântându-i cu toții într-un glas această scurtă rugăciune: Bucură-te, Parascheva, mult folositoare! Amin.

Altfel spus, Sfânta Parascheva este cea mai populară dintre toți sfinții ale căror moaște se află pe teritoriul României, dovadă grăitoare în acest sens fiind mulțimea de pelerini care se închină moaștelor sale la Catedrala Mitropolitană din Iași.

Mai mult, sute de biserici de parohie din România sunt închinare ei pentru a le ocroti, iar în nordul Greciei, Bulgaria și Serbia credincioșii ortodocși o cinstesc, de asemenea, cu multă evlavie (A se vedea în această privință frumoasa carte – album, în limbile română, greacă și engleză, *Sfânta Parascheva – Călăuza pelerinilor*, Editura mitropolitană, Trinitas, Iași, 2000).

În București există optsprezece biserici cu hramul Sfânta Cuvioasă Parascheva, iar mai recent (din anul 2008) chiar Paraclisul vechi din Reședința Patriarhală a primit și hramul Sfânta Cuvioasă Parascheva.

Sfânta Cuvioasă Parascheva este numită în Acatistul ei „mult folositoare”. Fiecare icos se încheie prin cuvintele: „Bucură-te Sfântă Parascheva, mult folositoare”. O citire sau o ascultare atentă a Acatistului ei ne arată în ce fel este ea „mult folositoare”.

Sfânta Cuvioasă Parascheva alină suferința, mângâie pe cei întristați, izbăvește pe cei deznădăjduiți (Icos 1).

Sfânta Cuvioasă Parascheva ascultă rugăciunile preoților cucernici, se roagă Maicii Domnului pentru fecioare, povățuiește văduvele, ajută pe străini, mângâie pe cei prigoniiți, vindecă bolile trupești (Icos 2).

Sfânta Cuvioasă Parascheva sprijină pe cei bătrâni, miluiește pe cei săraci (Icos 3).

Sfânta Cuvioasă Parascheva mijlocește către Domnul pentru toți creștinii, risipește furtunile, aduce mană roditoare și belșug (Icos 4).

Sfânta Cuvioasă Parascheva păzește în suflete dreapta credință și cinstirea Sfintei Cruci (Icos 5).

Sfânta Cuvioasă Parascheva ocrotește și izbăvește de boli, de spaimă și de pagube (Icos 6).

Sfânta Cuvioasă Parascheva este mijlocitoarea celor ce au greșit, folositoare a celor asupriți, îndreptătoarea judecătorilor răi, scăparea celor judecați și osândiți, conținere a patimilor, neprijinitoră a celor ce caută numai folosul lor, neizbândire a mijlocirilor celor vicleni, domolire a celor puternici, întărire a slăbănoșilor, stârpitoare a răutăților, izvorătoare a milostivirii (Icos 7).

Sfânta Cuvioasă Parascheva este invocată prin rugăciuni și cântări, ca fiind mărirea monahilor, povățuitoarea obștii, cinstitoare a cuvioaselor, păzitoare a sihaștrilor, povățuitoare a dreptei credințe și surpătoare a eresurilor (Icos 8).

Sfânta Cuvioasă Parascheva este cinstită ca fiind aducătoare de ploi mănoase, îmbelșugătoare de roade bune, veselitoare a plugarilor (Icos 9).

Sfânta Cuvioasă Parascheva este lăudată ca cinstitoare a celor ce ne miluiesc, întăritoare a celor ce ne slujesc, împreună-lucrătoare cu cei ne hrănesc (Icos 10).

Sfânta Cuvioasă Parascheva este chemată în rugăciune ca fiind mângâietoarea celor nenorociți, povățuitoarea celor rătașiți, preablândă îndreptătoare, grabnică ajutorătoare (Icos 11).

Sfânta Cuvioasă Parascheva este rugată să izbăvească pe oameni de toată răutatea, de ceasul osândirii și de chinul cel de veci, pentru că este pentru toți credincioșii laolaltă și pentru fiecare în parte feritoare de răutăți, aducătoare de bunătați, sprijinitoră și a mea, a smeritului păcătos (Icos 12).

Marea evlavie a poporului dreptcredincios față de Sfânta Cuvioasă Parascheva se explică tocmai prin convingerea și constatarea că ea este mult folositoare, dăruind ajutor, prin rugăciunile ei, tinerilor și bătrânilor, fecioarelor și mamelor, bolnavilor și săracilor. Puterea ei vine din sfințenia și din bunătața ei, adică din iubirea ei față de Dumnezeu și față de oameni.

Puterea de ajutorare a sfinților este, de fapt, iubirea lui Dumnezeu care se revarsă prin sfinți pentru a întări legătura sfântă între oameni și Dumnezeu, mai ales când oamenii iubesc Biserica lui Iisus Hristos și cinstesc pe sfinții Lui.

Prin urmare, comuniunea sfinților cu Dumnezeu întărește și comuniunea oamenilor în rugăciune, în căutarea sfințeniei și a ajutorului lui Dumnezeu. Astfel, sfinții din fiecare neam adună laolaltă în iubirea lui Iisus Hristos credincioșii din neamul lor și din alte neamuri. Sfânta Cuvioasă Parascheva adună, prin sfințenia, bunătața și rugăciunile ei făcătoare de minuni, credincioșii ortodocși din popoare diferite ca: români, greci, bulgari, sârbi, ș.a. Sfinții nu aparțin numai neamului lor, ci ei sunt ai lui Dumnezeu și ai întregii umanități; ei ajută pe toți oamenii, fiindcă Dumnezeu iubește pe toți oamenii. În acest înțeles, se spune că la o mănăstire creștină ortodoxă din Serbia a venit un musulman ca să se roage. Atunci, un ortodox l-a întrebat: - Cum de-ai venit să te rogi la un sfânt de-al nostru? Musulmanul a răspuns: - Nu este nici al nostru, nici al vostru, ci al lui Dumnezeu (*Sfânta Parascheva – Călăuza pelerinilor*, Editura mitropolitană, Trinitas, Iași, 2000, pagina 53).

Cu alte cuvinte, sfințenia este iubire și bunătațe dumnezeiască fără granițe, care se revarsă în lume prin legătura rugăciunii.

Să cerem, așadar cu toții, Sfintei Cuvioase Parascheva să ne ajute cu rugăciunile ei, ca să ne putem ruga și noi ca și ea, să chemăm ajutorul lui Dumnezeu, nu numai pentru noi înșine, ci și pentru alții.

Sfânta Parascheva de la Iași se bucură în țară de un cult deosebit, mai mult decât toți ceilalți sfinți locali care au moaște în România. În fiecare zi, la Catedrala

mitropolitană din Iași, de dimineață până seara târziu, se face un mic pelerinaj local continuu, cu credincioși de toate vârstele și din toate locurile, veniți la rugăciune. În mod deosebit în sărbători, în posturi și în fiecare vineri, considerată „Ziua Sfintei Vineri”, adică a Cuvioasei Parascheva, vin mulți credincioși și se închină la raclă cu credință, aducând flori, daruri și îmbrăcăminte pe care le ating de racla cuvioasei pentru a dobândi ajutor, sănătate și binecuvântare.

Dar cea mai mare zi de prăznuire din tot anul este ziua de 14 octombrie, ziua Maicii noastre Sfânta Parascheva, când are loc unul din cele mai mari pelerinaje ortodoxe din țara noastră, la care participă închinătorii de la sate și orașe, din toate colțurile țării. Această zi este considerată un adevărat pelerinaj bisericesc național, care durează până la trei zile. Încă din ajun se scot în fața catedralei moaștele Cuvioasei Sfintei Parascheva și, timp de două zile și două nopți, credincioșii stau la rând pentru închinare.

În seara zilei de 15 octombrie, praznicul cuvioasei se încheie cu o procesiune în jurul catedralei, având în frunte pe mitropolitul Moldovei, care, împreună cu clericii și credincioșii, cu lumânări în mâini, poartă racla cu moaștele Cuvioasei Sfânta Parascheva, în sunetul clopotelor și al frumoaselor cântări bisericești.

După aceea, se așază moaștele în biserică la locul lor, se cântă paraclisul Sfintei Parascheva, apoi fiecare se întoarce la ale sale cu bucuria marelui praznic în suflet și cu mângâierea Duhului Sfânt în inimă.

Iată, în câteva propoziții, de ce este numită Sfânta Parascheva *mult folositoare*. Evlavia poporului nostru față de sfinți s-a bazat nu numai pe datoria morală de a cinsti pe sfinți, ca pe unii care au fost bineplăcuți lui Dumnezeu, ci s-a hrănit și din ajutorul real pe care sfinții l-au dat celor care îi cinstesc pe ei.

Evlavia poporului este deci una de ordin practic, ei au simțit ajutorul Sfintei și, de aceea, o numesc mult folositoare. Minunile pe care le-a săvârșit în timpul vieții și după trecerea la viața veșnică arată că Sfânta este mult folositoare prin ajutorul pe care îl dăruiește celor care caută pe Dumnezeu și iubesc cu adevărat pe sfinți și îi cheamă în rugăciune. Deci, numai așa se explică evlavia atât de mare față de Sfânta Parascheva. Nu datorită teologiei ei, nu datorită neamului ales, nu datorită vreunui oarecare renume, ci, în primul rând, datorită acestei puteri de a ajuta pe cei în nevoi. Puterea aceasta este, de fapt iubirea lui Dumnezeu, care se revarsă prin sfinți. În ajutorul sfinților este de fapt lucrarea Duhului Sfânt prin ea, în Biserică, lucrarea lui Iisus Hristos prin sfinții care sunt aproape de El și tocmai această taină a ajutorului pe care-l primim de la Dumnezeu prin rugăciunile sfinților, este taina Bisericii ca taină a vindecării de păcat, a vindecării de necazuri, a vindecării de boală și a vindecării de moarte.

Iată deci cum Sfânta este mult folositoare. Ea ne arată taina mântuirii ca taină a izbăvirii de ceea ce este contrar vieții, de ceea ce este contrar chemării noastre.

Așadar, mult folositoare Parascheva ne arată cât de folositor este harul lui Dumnezeu, care se revarsă în lume prin mijlocirea sfinților. Este cu totul vrednic de a aminti faptul că dintre sfinții din țară nici unul nu este mai popular ca Sfânta Parascheva în rândurile tinerețului. Este de ajuns să vezi într-o zi, de dimineață până seara, câți tineri vin la Sfânta aceasta, care a fost tânără atunci când a trecut, în secolul al XI-lea, la viața veșnică; studenții, elevii din Iași și din diferite părți ale țării vin aproape cu totul natural să cinstească moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva și aceasta arată că tânărul simte în Sfânta Parascheva o putere a tinereții veșnice pe care o dă Duhul Sfânt sfinților care din tinerețe și-au dăruit viața lui Dumnezeu.

Închei acest eseu cu dorința sfântă ca oricine, de orice vârstă, cinstește pe Sfânta Parascheva și îi citește Acatistul, să fie ajutat de Dumnezeu prin mijlocirile ei, ca să simtă puterea de înviere a sufletului și să trăiască bucuria tinereții veșnice pe care o au sfinții pentru că au iubit pe Dumnezeu și pe semenii lor...

STÂNCA VIEȚII

Anul XX nr. 15 (121)

SUPLIMENT AL REVISTEI „ÎNVIEREA“ EDITAT DE ASOCIAȚIA „OASTEA DOMNULUI“

Octombrie 2014

ACTIVITĂȚI CU COPIII DIN ADUNAREA OASTEI DOMNULUI, DE LA PAROHIA TIMIȘOARA IOSEFIN (ANUL ȘCOLAR 2013 – 2014)

SIMONA PASCU

- continuare din numărul trecut -

- SPUNE „NU” DORINȚEI TALE ȘI „DA” VOII LUI DUMNEZEU!
- DACĂ SUNTEM CREDINCIOȘI ÎN LUCRURILE MICI, DUMNEZEU NE VA ÎNCREDINȚA LUCRURI MARI DE FĂCUT!

II.15 MINUTE DE BUNE MANIERE VIAȚA DE ZI CU ZI. PREZENTAREA UNEI CĂRȚI

1. POLITEȚEA NU COSTĂ BANI, DAR CUMPĂRĂ TOTUL Salutul – semn al omului educat

Cine pe cine salută? Când și cum salutăm?

- Băiatul va saluta mai întâi fata, indiferent de vârstă sau de funcție
- Cel tânăr va saluta pe cel bătrân
- Cel cu o funcție mai mică îl va saluta pe cel cu o funcție de răspundere
- Cine intră într-o încăpere îi va saluta pe cei aflați acolo
- Cel care merge va saluta pe cel care stă pe loc
- Putem saluta primii, fără a fi „zgârciți” cu salutul
- Nu se salută persoanele necunoscute dintr-o stație de tramvai, sau piață

Reguli de aur

- Salutați frumos și respectuos, cu o atitudine binevoitoare și o ținută potrivită!
- Este obligatoriu să răspundeți la salut!
- Tratați-i pe oameni cu grijă și înțelegere!

Proverbe și zicături

- „Ce nu oprește legea, oprește buna cuviință.”
- „Bunul simț e geniul umanității.”

Salutul creștin (Iosif Trifa, Ce este Oastea Domnului? Pag. 235)

„Din salutul oamenilor de azi, Evanghelia lipsește aproape cu totul... Oamenii cei lumești nu pot folosi decât salutări lumești... Eu m-am gândit mult la un salut duhovnicesc pentru cei din Oastea Domnului. Un an de zile am purtat în suflet și această frământare. Și pe urmă Domnul mi-a inspirat acest salut: Slăvit să fie Domnul! În veci, amin! ... E un salut potrivit, după ce noi, clipă de clipă, trebuie să dăm slavă Bunului Dumnezeu pentru toate darurile de care ne învrednicește. ... Să folosim deci astfel de salutări creștinești. Și prin salutările noastre să-L vestim și să-L mărturisim pe Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos!...”

2. VORBA DULCE MULT ADUCE

Cuvinte fermecate: vă rog, mulțumesc, eu cu ce vă pot fi de folos?

Limba ta seamănă cu leul – îi dai drumul te sfâșie!

Felul în care folosești cuvintele au efect asupra oricărui gen de relație pe care o ai (în biserică, acasă, la școală, cu prietenii, cu vecinii, la cumpărături...). indiferent cu cine vorbești e nevoie să-ți alegi cu grijă vorbele, pentru a-ți netezi calea.

Politețea nu trebuie să lipsească nici când *vorbim la telefon*. Când sună telefonul trebuie să răspundem. Când sunăm pe cineva nu lăsăm să sune mai mult de cinci ori. Când telefonăm trebuie să salutăm după ce ni s-a răspuns și apoi să ne prezentăm.

Convorbirile telefonice trebuie să fie scurte. Nu trebuie să sunăm în timpul orelor de odihnă și nici în zori, decât în cazuri de urgență. Telefonul mobil nu trebuie folosit excesiv în spații publice, iar în cele în care deran-

jăm (biserică, săli de teatru, de concert, de cinema, magazine, mijloace de transport) nu-l folosim deloc. Dacă din întâmplare am greșit un număr de telefon, trebuie să ne cerem scuze.

Știați că... telefonul a fost inventat în anul 1878 de către americanul Alexander Graham Bell?

Reguli de aur

- Obișnuiți-vă cu folosirea formulelor de politețe!
- Învățați a le folosi cu sinceritate în orice situație!
- Fiți politicoși la telefon – salutați, recomandați-vă, mulțumiți pentru bunăvoință!
- Spuneți pe scurt de ce ați sunat!

Proverbe și zicători

- „Arma înțeleptului, cuvântul cel dulce.”
- „Omului cu învățătură îi curge mierea din gură.”
- „Cuvântul e umbra faptei.”

Reguli despre sudalme și injurături

Înjurătura este cel mai fioros și grozav păcat... cine va huli împotriva Duhului Sfânt nu are iertare în veac, ci este vinovat de osânda veșnică (Marcu 3, 28-29). Despre satana se știe că este un răsculat și hulitor împotriva lui Dumnezeu. Cei ce suduie nu numai în Oastea Domnului nu au ce căuta, ci ei ar trebui scoși și din rânduala creștinilor. (Iosif Trifa, *Ce este Oastea Domnului?* Pag. 175-176)

Roada duhului trebuie să fie și blândețea exprimată prin limbaj!

3. CEL CE ARE RÂNDUALĂ CRUȚĂ MULTĂ OSTENEALĂ

Punctualitatea este stăpâna timpului, fiind o bună dovadă de bună creștere și de educație. Este considerată datoria fiecărui om civilizată și conștiințios. Ea mărește încrederea reciprocă a oamenilor și conduce la înțelegere și respect.

Reguli de aur

- Punctualitatea este o dovadă a respectului față de sine și față de ceilalți.
- Însușiți-vă abilitatea de încadrare în program și de respectare a orelor stabilite!
- Proverbe și zicători
- Ordinea este temelia tuturor lucrurilor bune.
- Nu este suficient să te scoli de dimineață, trebuie să ajungi la timp.
- Cine la târg după târg vine, se-ntoarce cu marfa înapoi.
- Nu numai să cunoști ce se cuvine, ci să și urmezi după cum se cuvine.

Îndemn

Viața noastră este o călătorie spre Ierusalimul cel ceresc! Să nu uităm că viața noastră trebuie să fie o pregătire pentru această călătorie... Luptați-vă lupta cea bună, împliniți-vă datoria și călătoria, ca să ne întâlnim pe urmă cu toții în Ierusalimul ceresc, în Cetatea cea Sfântă unde ne așteaptă Domnul, ca să trăim cu El în vecii vecilor. Amin!

(Cuvinte de Aur, *Preot Iosif Trifa, Editura Oastea Domnului, Sibiu, 2009*)

4. ȘCOALA FACE OMUL OM ȘI ALTOIUL POMUL POM *Reguli de aur*

• Fiți politicoși și atenți cu colegii, cu cadrele didactice, cu oamenii de serviciu și cu celelalte persoane din jurul vostru. Salutați și oferiți ajutorul vostru.

• Păstrați curățenia și ordinea și evitați să produceți vreo stricăciune: nu spargeți geamurile, nu scrieți pe pereți, nu zgâriați mobilierul, nu rupeți perdelele, folosiți coșurile de gunoi și chiar ridicați gunoiul ce-l întâlniți în drumul vostru.

- În parc cedați locul celor mai mici.
- În mijloacele de transport cedați locul celor mai în vârstă.
- Când părăsiți un loc uitați-vă înapoi, dacă ați luat tot ce vă aparține și dacă ați lăsat curat.

Proverbe și zicători

- „A saluta e amabil, a răspunde e obligatoriu.”
- {Cine cu drag salută, i se răspunde cu încântare.”

Tânărul ca elev (extras din cartea *Cărarea Tinereții Curate*, de Traian Dorz, Editura Oastea Domnului Sibiu, 1993, pagina 104-110)

Fiecare elev credincios trebuie să-L ia exemplu pe Domnul Iisus Hristos despre care este scris că atunci când era copil... creștea în înțelepciune, fiind tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor, supus părinților și, desigur, cel dintâi la învățătură (Luca 2, 51-52).

5. ÎN FAMILIE – „OMUL ESTE REGE ÎN CASA LUI”

Ținuta la masă

• Coatele nu se țin pe masă, iar mâinile sunt ținute pe lângă corp, astfel încât să putem mișca normal antebrațele.

• Mâncatul propriu-zis se realizează ducând bucatele la gură și nu invers.

• Supa și apa nu se vor sorbi, dacă sunt fierbinți nu vom sufla în lichid.

• Tacâmurile se vor folosi cu grijă, nu gesticulăm cu ele în mână

• Nefolosirea tacâmurilor relevă lipsa de educație.

• Ținuta vestimentară

• Îmbrăcămintea trebuie să fie curată, îngrijită, călcată.

• Încălțăminte trebuie să fie curată, reparată și lustruită.

Reguli de aur

• Nu răspundeți obraznic părinților, bunicilor și fraților mai mari.

• Ascultați sfaturile celor mari!

• Cereți-vă scuze pentru fiecare poznă și schimbați-vă comportamentul în bine!

Proverbe și zicători

- „Fiecare pasăre își cunoaște cuibul!”

• „Mai multă fericire în bordeiul săracului decât în palatul bogatului.”

• „Poartă-te cu părinții tăi precum ai dori să se poarte și copii tăi cu tine.”

• „Copacul se îndreaptă de mic, nu de mare.”

• „Tinerii înaintea bătrânilor să aibă ochi, nu gură.”

Tănărul ca fiu (extras din cartea *Cărarea Tinereții Curate*, de Traian Dorz, Editura Oastea Domnului Sibiu, 1993, pagina 71-76)

Credinciosul, ca fiu, va avea până în veci cel mai bun model de urmat pe Hristos Domnul și Mântuitorul nostru, ascultarea și dragostea Sa față de Tatăl Ceresc. Și grija Lui cea mare și sfântă de a urma în totul poruncile Tatălui și Voia Lui. Nimic nu L-a abătut niciodată pe Domnul Iisus de la calea ascultării depline de Tatăl. El a făcut întotdeauna voia Tatălui și a vorbit întotdeauna cuvintele Lui întocmai. (Ioan 5,30; 12, 49-50).

III. ACTIVITĂȚI ARTISTICE ȘI RECREATIVE

• Octombrie 2013 – Adunarea Roadelor. Program de cântări, poezii și meditații susținut de copii

• Decembrie 2013 - Sceneta „Bucuria Nașterii” de Simona Pascu

• Februarie 2014 - Sceneta „Blidul de lemn” de Traian Dorz

• Martie 2014 – Sceneta „Datoria Mamei” și montaj de cântări și poezii de Traian Dorz

• Aprilie 2014 – Sceneta „Învierea lui Iisus” – Pasaje scripturistice culese și puse în scenă de Simona Pascu

• În zilele de duminică și la sărbători grupuri de copii au prezentat poezii și cântări în cadrul adunărilor organizate cu ocazia evenimentelor

Excursii și drumeții

a) 3 mai 2014 - ieșire în aer liber „Să ne cunoaștem mai bine” cu program de joacă și vizită la Mănăstirea Greco-Catolică Prea Sfânta Treime din comuna Giroc Județul Timiș

b) 1 Iunie 2014 - Ziua Copilului – „Să învățăm să fim creștini” 3 zile în comuna Nădrag Județul Timiș

c) periodic - Jocuri în parcul Carmen Sylva din Timișoara și plimbări pe malul Begăi

Moment festiv 29 iunie 2014

a) Închiderea anului școlar 2013-2014

b) Raport de activitate

c) Premiarea copiilor

d) Minitârgul de vară – „Alături de aproapele meu”.

Banii strânși din jucăriile aduse de copii au fost donați cantinei pentru săraci din cadrul parohiei.

Mulțumim tuturor celor care au participat cu rugăciune sau cu resurse materiale, financiare și au sprijinit astfel programul cu copii.

Dorim copiilor, părinților și bunicilor sănătate, bucurii, împliniri duhovnicești... și nu uitați: Ioan 15:5

Iisus este vița, iar noi suntem mlădițele! Din El ne luăm puterea, răbdarea, înțelepciunea și dragostea!

Slăvit să fie Domnul!

FEMEIA ORTODOXĂ

Supliment trimestrial al revistei „Înviearea”
editat de Societatea Femeilor Creștin-Ortodoxe din Timișoara

Anul VIII, Nr. 12 (34)
OCTOMBRIE 2014

PĂRINTELE SOFIAN BOGHIU, MEREU PREZENT ÎNTRE NOI

LUMINIȚA NICULESCU

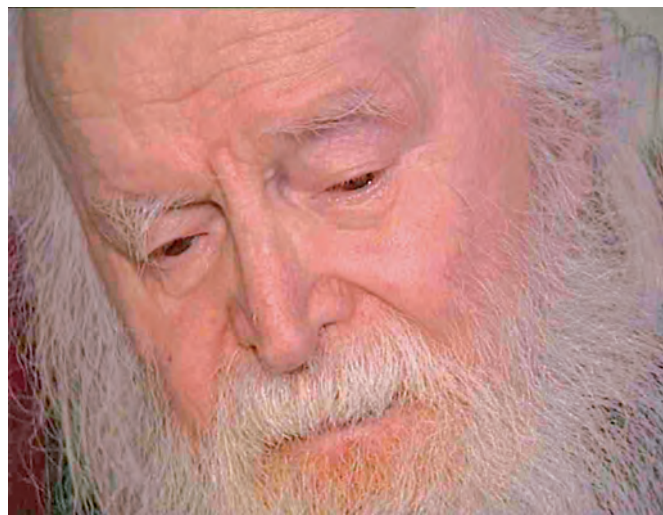
MOTTO: „Fie în ritmul bătailor inimii, fie pe respirație, fie pe amândouă odată, roagă-te cum poți, încât să-ți vină bucurie și dulceață în inimă”

A fost odată ca-n povești... Cu ani în urmă, la sfârșit de toamnă și început de iarnă, eram în București, participând la una din slujbele de vecernie de la Sfânta Mănăstire Antim. După slujbă ne-a vorbit părintele Sofian Boghiu, starețul mănăstirii care străjuiește și astăzi cetatea ciobanului Bucur dintre blocurile din imediata apropiere a fostei Case a Poporului, actualul sediu al Palatului Parlamentului (se zice că-i tot al poporului..., așa să fie oare??).

Ninsese în ziua aceea și era frig afară; un vânt rece sufla cu înverșunare pe plaiurile dâmbovițene, iar în biserica sfântului lăcaș nici vorbă de facilități termice, așa că, văzându-ne cum tremuram de frig, părintele arhimandrit Sofian a pornit de la constatarea stării climatice: „S-a așternut un vâl de curăție peste casele și sufletele noastre!”

Vocea sa blândă, cu accente grave, sfătoase, ne-a umplut inimile de liniște și pace – dar, mai presus de toate, de căldură. Pacea inimii. Căldura iubirii dumnezeiești. Am uitat că ne înghețaseră mâinile și picioarele, nasul și urechile; am încetat să ne mai gândim cu jind la sobe încinse sau calorifere de-abia dezmoțite, ceaiuri fierbinți și aspirine. Îl ascultam pe părintele Sofian dincolo de vreme și de vremuri, dincolo de praguri și de culmi, dincolo de noi înșine. Îl ascultam vorbindu-ne despre Dumnezeu și Preasfânta Născătoare, „care a născut Lumina cea dumnezeiască și veșnică”, „Maica bucuriei ce nu se sfârșește niciodată” despre sfinți și despre îngeri, despre Învierea Domnului și Înălțarea Lui la ceruri – dar și despre „judecata aproapelui”, despre „conștiința păcatului”, despre „chipul omului îndrăcit de patimi”, despre „fățarnicie”, despre „cinstirea cu buzele” („Poporul acesta se apropie de Mine cu gura și Mă cinstește cu buzele, dar inima lor este departe de Mine”, Isaia 29, 13; Matei 15, 8).

Despre Părintele Sofian Boghiu s-au scris deja cinci cărți, publicate de Editura Bizantină: *Părintele Sofian, Ne*

vorbește părintele Sofian, Părintele Sofian Duhovnicul, Buchet de cuvântări. Predici și meditații, Un iconar de suflete. Părintele Sofian Boghiu.

Ne pot fi de mare folos duhovnicesc și articolele sau interviurile postate pe Internet, unde pot fi urmărite de asemenea fragmente-video din conferințele solicitate de ASCOR și prezentate cu multă dragoste și dăruire de-a lungul anilor de părintele Sofian, între 1991-2000 (bună și mișcarea de trupe din decembrie 1989 la ceva...). Așa cum scria prof. univ. dr. preot Constantin Coman în studiul său introductiv la volumul intitulat *Părintele Sofian-Duhovnicul*: „Părintele și-i asuma pe creștinii care mergeau la slujbă la Mănăstirea Antim ca pe niște foarte apropiați, ca pe propria lui familie, de care îi este dor când trece mai mult timp fără să-i vadă și a căror revedere îl bucură până în adâncul ființei. (...) Am mai spus-o, dar cred că este contextul potrivit să repet faptul că personal am făcut experiența bunătății, blândeții și îndelungii răbdări a lui Dumnezeu în persoana Părintelui Sofian” (Editura Bizantină, București, 2012, pp.13-14).

Noi, cei care am avut binecuvântata bucurie și norocitul privilegiu de a-l fi primit în dar ca părinte duhovnic pe Părintele Sofian, nu vom uita niciodată grija, dragostea părintească, mângâierea duhovnicească, bunătatea, delicatețea și căldura cuvintelor sale – ori de câte ori ne

lumina nebulozitățile lăuntrice cu sfaturi și îndemnuri legate de smerenie, deplină deșertare de sine, pocăință, răbdare și spor la rugăciune. Nu-și precupețea timpul, nu-și cruța energiile, nu pregeta în a ne oferi soluții duhovnicești pentru limpezirea unor situații pe care noi le vedeam uneori fără ieșire, redându-ne seninătatea, încrederea în oameni, bucuria, liniștea sufletească și pacea inimii.

Fie că participam la sfintele slujbe oficiate în biserică sau paraclisul mănăstirii, fie că-l ascultam psalmodiind (avea o voce extraordinară, care vibra până dincolo de tine însuși, proiectându-te parcă într-o altă dimensiune existențială), fie că plecam de la spovedanie (la ceas de taină, în pragul ușilor diaconești sau în chilia dânsului), plecam întotdeauna cu sufletul-poiană însoțită, simțind în văzduhul inimii mireasma Duhului Sfânt. Mai presus de toate, plecam cu dorul de a-L avea pe Dumnezeu viețuind în noi și îndrumându-ne în toate cuvintele, faptele și gândurile noastre, iubindu-L mai mult și străduindu-ne mai mult să-l chemăm Numele cu toată stăruința.

Revenind la valorosul studiu al prof. univ. dr. pr. Constantin Coman, „Părintele duhovnicesc în Biserica Ortodoxă”, care prefațează cartea *Părintele Sofian-Duhovnicul*, este foarte adevărat că „Greu ni-l putem închipui pe Părintele Sofian muștrând pe cineva”. Evident, existau și situații în care se impunea câte o muștrare, două (poate chiar trei...), dar erau întotdeauna muștrări părintești, iubitoare, pline de îngrijorare și neliniște față de anumite stări ale noastre care se perpetuau, periclitându-ne așezarea duhovnicească și echilibrul sufletesc. Iată un fragment pilduitor în acest sens:

„Noi vorbim cu gura când ne rugăm, dar cu mintea suntem departe... Și ne muștra Hristos, le spunea contemporanilor Săi acest lucru care ne doare și acum când îl auzim: „Poporul acesta se apropie de Mine cu gura și Mă cinstește cu buzele, dar inima lor este departe de Mine” (Isaia 29, 13; Matei 15, 8). Și atunci, dacă e departe, așteaptă... Noi însă suferim. Ne rugăm cu rugăciunile obișnuite, dar plecăm din biserică sau de la locul de rugăciune tot așa de răi cum am fost până atunci. De ce? Pentru că spunem rugăciunile obișnuite alunecând peste cuvinte, peste înțeleșurile lor. Simțământul nostru lăuntric nu participă deloc... N-avem legătura cu Forța care ne poate liniști, ne poate inspira, ne poate da puteri, ne poate da râvnă pentru Dumnezeu, pentru bine, pentru frumos, pentru fapta bună, pentru dragostea față de oameni... Suntem mereu oțărâți, otrăviți, nervoși, foarte sensibili. Ne jignește cineva cu un cuvânt nepotrivit... și gata! Răspundem imediat cu violență verbală. De ce? Pentru că în noi este un vifor mare, o neconștientă tulburare lăuntrică. De aceea zic, este nevoie de o despățimire, de curățire lăuntrică. Și aceasta este o luptă. Grija noastră trebuie să fie permanentă..., așa cum dacă vrei să-ți aprinzi becul în cameră, trebuie să fie pus ceva în

priză ca să poată lumina dintr-odată. Însă noi suntem cu priza întreruptă adeseori când ne rugăm... Nu putem avea legătură cu Sursa de lumină și de dragoste și de putere, și de aceea stăm într-un fel de penumbră sau de întuneric...” (Părintele Sofian-Duhovnicul, pp. 242-243).

Avea o capacitate deosebită de a ne configura traiectoria interioară pe calea spre desăvârșire. Chiar dacă suntem departe de ea, „pe cât este de departe cerul de pământ” și „pe cât sunt de departe răsăriturile de apusuri” (Psalmul 102, 11-12), părintele ne îndemna să o contemplăm și să ne apropiem de ea atât cât se poate. Avea mare grijă să ne jaloneze „traseul” la modul cel mai realist posibil, cât se poate de corect și cinstit:

„Noi ne putem minți unul pe altul, dar pe Dumnezeu nu-L putem minți. Dumnezeu este inteligența supremă, este prezența supremă și de El nu ne putem ascunde. El știe toate tainele noastre. Pe El nu-L putem minți. Putem purta între noi o haină de fățărnicie, dar cu El nu merge. De aceea, în rugăciunile noastre, trebuie să vorbim cu El deschis și sincer, pentru că El știe toate. Unii se roagă mult, citesc acatiste, paraclise, dar mintea nu e atentă și această repetare mecanică nu e rugăciune. Alții vorbesc mult despre rugăciune, dar ei nu se roagă. Iar alții încep de se roagă, dar rugăciunea lor se transformă în blestem. Gândiți-vă numai la Tatăl nostru: dacă ești certat cu cineva, chemarea acestui Tată Sfânt se preface în blestem: ‘Nu mă ierta, Doamne, precum nici eu nu pot să iert!’ Contradicția dintre ceea ce spunem și ceea ce facem anulează rugăciunile noastre. Iertarea noastră de către Dumnezeu este legată de iertarea noastră față de aproapele. Aici nu e vorbă goală. Cine nu iartă, nu iubește. Cine nu iartă și nu-l iubește pe om, nici pe Dumnezeu nu-L iubește. Iar când ne rugăm, să avem grijă ca fiecare cuvânt să atingă locul inimii” (o.c., pp. 245-246).

Se cuvine să le fim recunoscători celor care au trudit și trudesec în continuare la întocmirea și tipărirea unor astfel de cărți pline de comori de suflet ziditoare, prin care ni se adresează acești minunați părinți duhovnicești ai unei „generații de aur, căreia noi i-am fost contemporani și care nu putem ști dacă și când se va repeta” (Pr. C. Coman, p. 44). Să ascultăm spusele lor cu iubire dumnezeiască și să le transpunem cu sfințenie în fapte:

„Ar fi de dorit să fim mai îngăduitori față de ceilalți, noi, cei care venim mai des la biserică. Nu așa: ‘eu, eu, numai eu’, ‘numai eu’... Nu încerca să iei totul numai pentru tine, lasă și celuilalt o părticică din cinstea vieții. (...) Dați exemplu de creștini adevărați. Noi suntem născuți ca să moștenim veșnicia. Dacă suntem pe calea lui Dumnezeu, avem garanția că Dumnezeu ne ocrotește și ne ajută. Altfel rămânem niște nefericiți. Noi suntem biserică Dumnezeului Celui viu. Mergem la biserică, dar când plecăm, să nu plecăm fără biserică din noi. Să o purtăm peste tot. Suntem temple ale Duhului Sfânt și când plecăm de la biserică, nu numai când ne aflăm acolo” (o.c., p. 248).

CHEMAREA SPRE DESĂVÂRȘIRE

DELIA-ELENA LOTREAN

Raportarea ființei umane la divin, la sacralitatea Divinității, ține de chenoza ființei, ca o actualizare a destinului omului lăuntric, ca o manifestare a propriei noastre dorințe de a ne împlini chemarea spre ceea ce este sacru, divin, dincolo de cuvinte. Această chemare este în același timp o permanentă bucurie a inimii, o caracteristică a esenței creatoare a fiecăruia dintre noi, a frumuseții noastre interioare, a miracolului profund care sălășluiește în noi. Este chemarea omului spre desăvârșire: „Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru cel ceresc desăvârșit este” (Matei 5, 48). Poate nu vom atinge desăvârșirea defel, însă nimic nu ne împiedică să explorăm căile care ne pot purta spre ea.

O primă cale care ne poate purta spre desăvârșire este *rugăciunea*, convorbirea cu Dumnezeu ca interiorizare a unei chemări în care se va regăsi fiecare dintre noi, pentru că această chemare ce ne este adresată înăuntrul nostru este sâmburele unei vieți noi, dincolo de lumea cea văzută. Adevărata noastră viață. Viața în Hristos.

Rugându-ne, credem „întru unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute...”. Credem în veșnicie, în frumusețea ei, care mereu ne cheamă spre o altă lume, o lume a schimbării de sine, a Sfințelor Taine, la care vom putea ajunge pe un drum al interiorului inimii spre un nou Acasă. Pe acest drum spre paradisul pierdut, spre Divinitatea Absolută, ne va însoți doar ea, rugăciunea.

Rugându-ne, credem în viață – ca dar iubitor al lui Dumnezeu dat nouă spre mântuire, suprema fericire a omului. Omul a căzut din Eden fiindcă nu a înțeles iubirea Creatorului Său, nu a știut cum să-și trăiască viața, acest dar al lui Dumnezeu făcut din iubire – o iubire desăvârșită, pe care doar un Părinte o poate odrăsli din preaplina iubirii Sale... Din iubire a creat El lumea pentru om, iar apoi, după căderea acestuia, L-a trimis pe Fiul Său Cel Unul-Născut în lumea cea căzută, pentru a-l readuce pe om prin suferința Sa, prin jertfa Sa dumnezeiască, la starea cea dintâi, la starea desăvârșită în care se afla dintru început în Eden.

O a doua cale-poartă spre desăvârșire, spre Divinitate, este *dragostea* – cea dintâi nădejde a omului către Dumnezeu și suspinul său cel de pe urmă. Prin dragoste aparținem Lui, pentru că din dragoste am fost creați și tot prin dragoste aparținem oamenilor în mijlocul cărora ne trăim viața, lângă care și pentru care ne rugăm, pe care ni se cere să-i iubim. Viața este darul lui Dumnezeu dăruit întregii creații.

Ce-l poate dăruia omul lui Dumnezeu? O iubire dincolo de limitele eului său plafonat, o iubire apropiată de hotarele sfințeniei, o iubire-dăruire de sine. Iubirea față de Creator, în cazul sfinților și al martirilor, și iubirea față de

semeni, în cazul creștinilor autentici, duce la desăvârșirea ființei umane. Prin urmare, dacă totuși continuăm să ne întrebăm: ce fel de iubire duce la desăvârșire? – răspunsul este evident: o iubire desăvârșită!

Să ascultăm cu urechile iubirii cuvintele Mântuitorului Hristos: „Ați auzit că s-a zis: Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău. Iar Eu vă zic vouă: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatamă și vă prigonesc. Ca să fiți fiii Tatălui vostru Celui din ceruri, că El face să răsară soarele peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drepți și peste cei nedrepți. Căci dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată veți avea?” (Matei 5, 43-46).

O astfel de iubire presupune smerenie, chenoză, empatie, dăruire de sine. O astfel de iubire se împletește cu o smerită trăire în Hristos, iar trăirea autentică în Hristos se actualizează prin raportarea la modelul celor ce au viețuit și viețuiesc după poruncile Lui, potrivit învățăturilor Lui, în duhul nemărginitei Lui iubiri de oameni, care L-a așezat pe Cruce pe El, Cel fără de păcat.

Numai prin El, prin Hristos Iisus, care este iubirea desăvârșită și smerenia desăvârșită, se poate accede la o transfigurare a omului, la ridicarea sa din neascultare și fărădelege, din noroiul celor rele și urâte, la integrarea sa în sfera paradigmei întru care a fost creat și din care a căzut – dar la care este chemat să revină prin devenire.

Omul, această făptură zămislită de Dumnezeu din iubirea Sa de oameni, este chemat să devină ceea ce a fost dintru începuturi: altar al iubirii divine, Chip și Asemănare a Divinității, o biruință a luminii asupra întinericului, a desăvârșirii hristice asupra imperfecțiunii adamice.

O a treia cale spre desăvârșire, o cale aflată în strânsă legătură atât cu rugăciunea, cât și cu dragostea, este *căința*. Din căință izvorăsc *lacrimile duhovnicești*, iar lacrimile duhovnicești sunt esențe purtătoare de mireasmă bineplăcută lui Dumnezeu.

Căindu-ne de ocările aduse Bunului Dumnezeu prin păcate nenumărate, plângându-ne cu lacrimi sincere netrebnițiile săvârșite cu voie și fără de voie, nerăzlețindu-ne de Biserică și de sfintele slujbe, păstrând neîncetat legătura cu părintele duhovnic prin Taina Spovedaniei, primind dezlegare și binecuvântare pentru a ne împărtăși cu Hristos Domnul, ne vom dărui viața Domnului și Dumnezeului nostru, răspunzând astfel iubirii Lui. Dăruindu-ne lui Dumnezeu, ne vom dărui celorlalți oameni; le vom dărui rugăciunile noastre, timpul nostru – pe care-l vom înveșnici pe această cale, răbdarea noastră, bunăvoința și ajutorul nostru, fie el material sau sufleteș, înțelegerea noastră, dragostea noastră neprecupețită.

Rugăciunea de căință ce izvorăște din cugetul nostru, din adâncul inimii noastre, ca o presărare de lacrimi în Grădina Maicii Domnului, va fi ascultată. Preasfânta Maică ascultă pe toți cei ce i se roagă în Duh și Adevăr, cu lacrimi de durere sau de bucurie, cu lacrimi de disperare sau de recunoștință.

„Să nu întorci fața ta de la izvorul lacrimilor mele, Fecioară, care ai născut pe Hristos, cel ce a șters toată lacrima de pe fața tuturor!”

Nădejdea noastră nebiruită, „turn de tărie și ușă de pocăință”, nu va trece neobservate rugăciunile noastre, ci le va face de folos. Stăpâna îngerilor și a oamenilor ne ascultă pe fiecare în parte, împărtășindu-ne harul de a căuta desăvârșirea. Drept răspuns la rugăciunile aduse în dar „Celei Pline de Dar”, o negrăită pace lăuntrică se va sălășui în inimile noastre, un buchet înmiresmat al prezenței ei de taină în duhul rugăciunii, drept încredințare a milostivirii ei față de fiecare și față de noi toți întroaltă.

„Apărătoare Doamnă, pentru biruință mulțumiri, izbăvindu-ne din nevoi aducem ție, noi, robii tăi. Ci ca una ce ai stăpânire nebiruită, slobozește-ne pe noi din toate nevoile, ca să-ți cântăm ție: Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară”.

„GUSTAȚI ȘI VEDEȚI CĂ BUN ESTE DOMNUL” (PSALMUL 33, 8)

Prof. DANIELA CIUGUDEAN; Dr. ANCUȚA STĂNCIOIU

Societatea Femeilor Ortodoxe (SFO) din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului a sărbătorit 20 de ani de la reînființare, prilej cu care a organizat o manifestare dedicată Anului Euharistic și Anului Comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni, manifestare desfășurată în perioada 7-9 septembrie 2014, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț.

La eveniment au fost invitate reprezentante ale SFO din întreaga țară; Timișoara a fost reprezentată de prof. Daniela Ciugudean și dr. Ancuța Stăncioiu. Din străinătate au fost prezente reprezentante ale organizației Ziua Mondială de Rugăciune (ZMR) din Elveția, precum și reprezentanți ai Bisericii Evanghelice din Landul Württemberg și ai Casei Diaconale din Germania, orașul Stuttgart.

În seara zilei de 7 septembrie, a avut loc sosirea și cazarea invitaților, iar a doua zi, 8 septembrie, când sărbătorim Nașterea Maicii Domnului, a avut loc un pelerinaj la Mănăstirea „Nașterea Maicii Domnului” din Piatra Fântânele, jud. Bistrița-Năsăud (Pasul Tihuța). Sfânta Liturghie a fost oficiată de IPS Andrei Andreicuț asistat de un sobor de preoți, în prezența a numeroși pelerini.

Ziua s-a încheiat cu un pelerinaj la Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” Nicula, jud. Cluj, unde ne-au întâmpinat biserica de lemn, monument istoric din sec. al XVII-lea, și icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, pictată de meșterul Luca din Iclod.

Ziua de 9 septembrie a fost dedicată conferinței omagiale susținute în cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj.

Lucrările au debutat cu un *Te Deum* săvârșit de PS Vasile Someșanul, episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, în prezența IPS Andrei, a părinților profesori din cadrul facultății, precum și a tuturor invitaților, urmat de prelegerile IPS Andrei Andreicuț, PS Vasile Someșanul și pr. prof. dr. Vasile Leb, primul îndrumător al societății clujene.

Istoricul și activitatea SFO Cluj au fost prezentate de președinta societății, dna conf. univ. dr. Gabriela Trîmbițaș și de dna Lia Onitiu, membră de onoare a societății. SFO Cluj s-a reînființat în 1994, la inițiativa vrednicului de pomenire Mitropolitul Bartolomeu, din dorința de a se continua activitatea societății în perioada interbelică, întreruptă în 1948 odată cu cea a mai multor organizații ale BOR.

Societatea are ample proiecte filantropice și de asistare a persoanelor vârstnice și beneficiază de un

parteneriat lucrativ cu instituțiile din străinătate mai sus amintite.

Pe parcursul desfășurării evenimentului, au avut loc intermezzo-uri muzicale susținute de dna Solveig Wagner din Germania și cvartetul Facultății de Teologie Ortodoxă, condus de pr. prof. dr. Vasile Stanciu, s-a vizionat filmul documentar „Bartolomeu Anania – omul fără vicleșug” și s-au susținut lucrări dedicate Anului Euharistic și Anului Comemorativ Sfinții Martiri Brâncoveni.

Pauzele dintre prelegeri au înlesnit numeroase discuții între membrele societăților din țară, prilej cu care s-au cunoscut, au schimbat impresii și s-au bucurat împreună de această întâlnire minunată. De remarcat a fost vestimentația membrilor Societății Femeilor Ortodoxe, și anume costumele populare din zonele de baștină ale fiecăreia.

Seara s-a încheiat cu o cină festivă, prilej cu care s-au consolidat relațiile incipiente dintre participante, așezându-se pe un fâgaș statornic. Le mulțumim doamnelor din Societatea Femeilor Ortodoxe Cluj și le dorim cât mai multe aniversări binecuvântate!

TABĂRA CREDINȚĂ ȘI NEAM DE LA FÂRDEA

CRISTIAN DUMITRU COVERCĂ, Facultatea de Medicină, anul I

Dumnezeu și Maica Sa ne-au ajutat și am desfășurat prima ediție a taberei studențești din Banat cu tema „Credință și neam” de la Fârdea, în perioada 13-17 august 2014. Aproape de Lacul Surduc există un loc între munți, unde rugăciunea și cântarea maicilor îți răpesc gândurile lumești și ți le îndreaptă spre Hristos.

Ne-am unit din nou în inimi și în glasuri și am participat la Sfânta Liturghie arhierescă împreună cu Preasfințitul Paisie, de această dată la Mănăstirea Fârdea unde s-a desfășurat prima ediție a taberei studențești din Banat cu tema amintită

Pentru că am prăznuit Adormirea Maicii Domnului și hramul acestei sfinte mănăstiri, nu puteau lipsi străiele populare pe care bucuroși le îmbrăcăm de fiecare dată, spre a da mărturisire legăturii firești și de nedespărțit dintre credința creștin ortodoxă și neamul românesc.

Iată câteva mărturii ale participanților la tabără:

Cristian Rădulescu: Ajungând la Fârdea după ce am fost plecat din Timișoara pentru ceva timp, am simțit căldura reîntâlnirii unor prieteni și oameni dragi într-un cadru natural și mai liniștit decât acela al orașului... Sentiment care acum mă face să îmi amintesc de nenu-

mărate astfel de întâlniri avute la Oașa, la Valea Plopului, sau în alte locuri unde a rânduit Dumnezeu să ne mai întâlnim noi - studenți, tineri, căutând ceva mai mult decât ce își dorește lumea să ne ofere și să încercăm să ne alăturăm și în cugete. Suntem diferiți, dar în asta constă frumusețea, fiecare un mădular, împreună încercăm să fim un trup, avându-L pe Hristos cap. Cum? Străduindu-ne să cunoaștem și să împlinim voia Lui. Am fost încântat să avem drept gazde o obște de maici și un Părinte familiari cu ASCOR, iar osteneala lor a fost o dovadă a grijii pe care au avut-o pentru noi. Nădăjduiesc că în urma acestei tabere vom avea parte, ca de obicei, de o schimbare lăuntrică în bine.

Gabriela Duță: Un loc minunat cu oameni minunați, atenți, plin de dragoste din care ne-am înfruptat din plin timp de câteva zile. „Că unde sunt doi sau trei, adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor (Matei 18, 20)”. Am simțit că suntem înconjurați de dragoste, ne-am bucurat, și nădăjduim să repetăm cât mai curând experiența. Seninătatea acelor oameni și sfaturile lor ne-au întărit, poate ne-au făcut și un pic mai realiști, ne-au adus cu picioarele pe pământ, dar am primit totul cu o mare bucurie.

Codruța Cîrja: Printre zumzete de albinuțe, triluri de păsărele și susuri de izvoare, se aude cântarea maicilor de la Sfânta Mănăstire Fârdea. Vecină cu Lacul de acumulare Surduc, Sfânta Mănăstire are în obște șaisprezece măicuțe în frunte cu monahia stareță Antonia Sfrijan și părintele slujitor ieromonah Maxim Anton. Dumnezeu a vărsat Harul Său peste Munții Poiana Ruscă și s-a zidit această mănăstire, apoi a sădit în noi gândul bun și am hotărât să organizăm o tabără studențească la Fârdea. În urma acestei lucrări a Domnului s-a înfăpuit o legătură de suflet între participanții taberei și viețuitoarii mănăstirii. Ne-au primit în viața lor de obște pentru cinci zile în care ne-am „hrănit” din blândețea și iubirea lor. Ne-au împărtășit din învățăturile lor și din cunoașterea lor a lui Dumnezeu. Cu dragoste ne-au îngăduit să fim părtași ai rugăciunii și cântării lor și să fim noi „pe locul cel din capul mesei”. Ne-au permis să

fim „acasă” în casa lor. Ne-au permis să fim purtați în inimile lor. „Mănăstirea este tinda Raiului”, un rai pe care cu toții îl avem aici pe pământ, dar arareori îl trăim. Încă nu am învățat că toate ne sunt date spre folosul nostru, Dumnezeu ne-a dat totul aici pe pământ, toată puterea și toată dragostea. Trebuie să învățăm unii de la alții dragostea pentru aproapele, iar noi am început să o învățăm din delicatețea maicilor. Scopul acestei tabere a fost conștientizarea legăturii firești care există între credința creștin-ortodoxă și neamul românesc. În privința poporului nostru, credința și neamul se află în comuniune. Noi am apărut în istorie ca neam încreștinat dinainte de a ne forma ca și popor, dovada comuniunii dintre cele două virtuți o găsim în folclor, în creația costumelor noastre populare, unde cel mai des semn întâlnit este crucea, în imnul nostru național, unde se face referire la credința neamului, precum și în arhitectura noastră, unde o casă avea întotdeauna trei încăperi, cifra trei simbolizând perfecțiunea în unitate, așa cum o găsim la Dumnezeu. În concluzie,

împreună cu cei trei invitați, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, ieromonahul Nectarie și ieromonahul Maxim, am descoperit această legătură între credință și neamul românesc în sufletele noastre, ale studenților și elevilor”.

Rămânem pentru anul următorul cu nădejdea vie că bucuria trăită aici va spori, odată cu edițiile viitoare ale taberei.

TINEREȚE FĂRĂ BĂTRĂNEȚE ȘI VIAȚĂ FĂRĂ DE MOARTE

CRISTIAN RĂDULESCU, Masterat Facultatea de Construcții, anul II

Praznicul Sfântului Iosif a însemnat bucuria reîntâlnirii unui Sfânt Părinte ocrotitor și a unor prieteni dragi înaintea începerii unui nou an de studii.

Am credința că, totuși, revederea atâtor suflete apropiate s-a făcut simțită mai cu seamă înlăuntrul nostru prin mijlocirea Sfântului Iosif.

Anul acesta sărbătoarea ne-a oferit și două motive de bucurie în plus: ne-a învrednicit Dumnezeu pe noi, pe ascoriști, să dăm și noi o mână de ajutor la acest hram și mai presus de aceasta a fost darul, bucuria, noii icoane a Sfântului Iosif cel Nou, atât de frumos zugrăvită de iconarul și preotul Răzvan Gâscă de la Viena, care împreună cu icoana Maicii Domnului Pantanassa aduce o adiere dinspre Sfântul Munte aici la Timișoara.

Aș vrea să mai pun înaintea următorul gând în acest an parcă altfel am auzit răsunând cuvintele din începutul troparului, *Din tinerețe cu totul te-ai supus Domnului...* căci au născut ca un fel de ecou, un răspuns... *lată noi suntem tineri...*

Așadar, să ne ajute Domnul Hristos, ca pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Sale, ale Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș și pentru ale tuturor Sfinților Săi, aceste cuvinte ale troparului să găsească și să coboare drumurile de la urechile la inimile noastre! Amin!

ÎNTRE PĂMÂNT ȘI CER...

Impresii din Tabăra Națională Studențească *Părintele Teofil Părăian*,
de la Schitul Găbud, jud. Alba

GEORGIANA ARDELEAN (Sibiu)

O privire curioasă m-a întrebat recent de ce merg atât de mulți tineri la Oașa.

M-am gândit câteva secunde, apoi am dat un răspuns oarecum bâlbâit. Nu pentru că nu aș fi știut, dar îmi veneau în minte mult prea multe idei și aș fi vrut să-i pot cumva reda plinătatea a ceea ce trăiesc de fiecare dată acolo...

Acum, întoarsă din tabăra de la Găbud, simt că am dobândit conștiința unei alte laturi ale oazei. Simt în mine o altfel de schimbare.

Și asta pentru că, pe lângă sacul de simțăminte pe care le-am aspirat continuu înlăuntrul meu, zilele petrecute între dolofanele dealuri mureșene mi-au adus și dorința de a pune „început bun” pentru ceea ce urmează, pentru viitorul meu.

Uneori simt că port niște ochelari deformați și prăfuiți, deși în realitate văd mult prea bine ca să am nevoie de ei.

Uneori privesc înspre mine ca la o Românie nevertebrată, o Românie rătăcindă, o Românie orbecăindă, o Românie șontăcăindă și clătinândă...

Poate pentru că în iureșul atâtor *trebuițe* uit adevăratul rost al clipei, al zilei, al vieții. Cele câteva zile de Găbud mi-au dăruit o altă *oglinză* prin care să mă raportez la ceea ce mi se întâmplă.

Am îmbrăcat straie populare românești și am simțit că, de fapt, chiar am o coloană vertebrală ce trebuie ținută dreaptă.

Gândurile opace mi s-au rătăcit undeva departe, uitate prin gară sau pe cine știe ce cărare care nu ajunge la metoc; le-am înlocuit, în schimb, cu dorința de a clădi un drum clar, animat de siguranța cuvintelor Părintelui Teofil Părăian, și anume că „Ce faci te face!”

Am deschis larg ochii și am găsit și de această dată tineri minunați. Tineri care, prin cântec și prin tot ceea ce fac, își mărturisesc cu bucurie credința, tineri care luptă pentru valorile strămoșești „apărând cu râvnă Ortodoxia”.

Într-o noapte am adormit ascultând picurii răzvrățiți ai ploii bătând crunt acoperișul podului, iar în unele zile ne-au bătut vânturi furioase.

Soare cu dinți, nori dornici de v-ați ascunselea, au străbătut ca-ntr-o horă cerul. Așa tomnatic de schimbătoare, vremea nu a stat însă opreliște bucuriei și îndeplinirii ascultărilor.

La final, am înțeles din toate că având rădăcini bine înfipte, deși multe încearcă să te încline, nu reușesc să te desființeze.

Sfaturi înțelepte, am primit cu toții în fiecare zi. Grăite, ori nespuse. Transmise prin teologia cuvântului, privirii, muncii, rugăciunii...

Căci ce poate fi mai minunat decât să afli răspuns potrivit frământărilor tale, sau să te descoperi în ochi necunoscuți? Sau decât să simți că ești o rotiță care, deși singură pare insignifiantă, împreună cu altele contribuie la buna funcționare a întregului?

Apoi, să te odihnești în candela liniștitoare a modului de viață al lupilor tineri neîndoelnic te reclădește ființial.

M-am întors acasă. Simt că oasele mi se destind într-o oboseală fericită. Încă respir în mine aer de Găbud. Aer de armonie, aer de veșnicie.

Mi l-am infiltrat până în cele mai mici vinișoare, ca rezervă pentru toate vânturile tomnatice și iernatice care vor bate.

Nu va fi ușor să le stau împotriva, dar de acum vreau să fiu o Românie vertebrată!

EXISTENȚA CREȘTINĂ

Protopop AVRAM PETRIC

Există adevăruri religioase pe care creștinul trebuie să le creadă. Mulți încep de la această viziune, explicarea realității religioase. De data aceasta nu vom analiza darul credinței făcut de Dumnezeu, sau elementele din care e format și cum se primește acest dar. La fel, nu vom descrie adevărurile religioase pe care trebuie să le primească un creștin, ci vom răspunde la întrebarea: În ce se deosebește, în viața de toate zilele, un credincios de un om necredincios? Ce proces se întâmplă în sufletul unui om atunci când se deschid ochii la noi orizonturi, atunci când se împlinește în suflet darul credinței? Rămâne tot omul dinainte, ca toți ceilalți, ori se transformă într-un alt om, deosebindu-se de oamenii care nu cred?

Pornind, deci, inductiv de la un fapt concret, să căutăm să descoperim cum se prezintă sufletul unui om credincios. În acest fel este mai ușor să vedem dacă acest credincios, din punct de vedere spiritual, este mai sărac sau mai bogat decât ceilalți oameni? Dacă el s-a împlinit pe sine, mai mult sau mai puțin, ca om? Cu alte cuvinte credința religioasă îl înstrăinează pe om de sine însuși sau îl realizează ca om?

În Evangheliile întâlnim mereu următorul fenomen: cineva, Iisus, se apropie, îi acostează pe oameni și prin forța ființei Sale, prin forța Sa încărcată de putere, prin cuvântul Său, în care lucrează Duhul Vieții, El spune: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața...” (Ioan 14, 6), „Veniți la mine toți cei osteniți...” (Matei 11, 28), „Cel ce crede în mine va face și el lucrurile pe care le fac eu...” (Ioan 14, 12). Oamenii sunt surprinși de cuvintele Lui și se îndreaptă spre El; ei vin, îl ascultă, se miră, nădăjduiesc de la El ajutor și milă pentru trup și suflet, pe care-l și află, dar nu-L înțeleg, și, de aceea, se și îndepărtează, apoi, de El; puțini rămân cu El și-L urmează ori încotro se duce. Aceștia încearcă să ajungă în interiorul Său cu sufletul, acolo unde se află El; caută, adică, să-i afle taina Sa. Iisus trăiește deschis, faptele sale sunt în văzul tuturor, dar până la urmă, El rămâne un mister nedezlegat.

Evanghelistul Ioan ne povestește o întâmplare misterioasă care e ca o înseninare, ca o metaforă a acestor stări de spirit de care vorbim. Ucenicii se află cu barca pe lac, la pescuit. Pe neașteptate începe o furtună și vine Domnul pe valuri într-o întâmpinare a lor. Ei se înfioară de spaimă. Dar Iisus îi liniștește, asigurându-i: „Eu sunt...” (Ioan 6, 20), iar Petru, răspunzând, a zis: „Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la tine pe apă. El a zis: Vino. Iar Petru, coborându-se din corabie, a mers pe apă și a venit către Iisus” (Matei 14, 28-29). Dar îndată se simte din nou prins de furtună, și iată că începe să se afunde, încât Iisus trebuie să-l salveze: „Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?” (Matei 14, 31).

Câtă vreme Domnul e cu noi se repetă același fenomen: El ne cheamă, noi ne înghesuim spre El, dar pe cale ne îndoim și ne cufundăm până ce, în sfârșit, vine evenimentul Rusaliilor, al coborârii Duhului Sfânt, care intră și face parte din istoria umană, încât îi duce pe oameni la Dumnezeu. Duhul lucrează pentru ca omul să ajungă într-adevăr, la Hristos; mai mult, Duhul face ca omul să pătrundă în Hristos și Hristos să locuiască în sufletul lui. Abia această viețuire se cheamă, cum ne spune religia, *existența creștină*.

Existența creștină, adică cel credincios, depășește existența dinainte. Existența creștină e biruința care supune lumea, e plinătatea vieții veșnice, care pătrunde în toate luptele și tensiunile vieții pământești; ea e strălucirea în devenire a fiilor lui Dumnezeu, transformând-o, prin ea în făptura cea nouă, care trăiește din speranță, ne spune ap. Pavel (Rom. 8, 24). În fine, credința e și ea o taină care trebuie însăși crezută.

De aceea, nu există o teorie a credinței creștine – care ar putea fi dedusă din mersul evenimentelor, sau, numai psihologic, din firea omului. Credința nu e un rezultat al experienței umane, ci e forța creatoare a lui Dumnezeu; ea nu izvorăște din sentimentalismul omului și misticismul lui. Creștinul, viața creștină, nu se poate înțelege decât din descoperirea lui Dumnezeu. În ceea ce Dumnezeu ne spune despre taina omului care crede. Acesta este punctul esențial pentru a ne da seama de natura autentică a credinței creștine, a *existenței creștine*.

SACRALITATEA VIEȚII UMANE

DELIA-ELENA LOTREAN

Esența ființei umane ce duce ca destin spre divin, spre sacralitate, ca o amplexare ce ține de chenoza ființei, ca o profunzime ce are ca aspect un impact asupra omului lăuntric, în care se aduce pe Sine, este un rod al iubirii tainice a lui Dumnezeu.

Aceasta din urmă este o manifestare a propriei noastre dorințe de a actualiza o permanentă bucurie a inimii, care aduce un imbold asupra fiecăruia dintre noi, o chemare spre ceea ce este sacru, divin, dincolo de cuvinte. Cuvinte ce aparțin în totalitatea lor de o frumusețe interioară, ce determină o caracteristică a esenței creatoare, un miracol profund ce are ca valoare schimbarea dinăuntru, o chemare spre desăvârșire.

Viața, ca dar al lui Dumnezeu dăruit întregii creații, ca o splendoare a omului, în care dăruirea de sine se produce în desăvârșirea ființei, ca și interiorizare a unui proces lăuntric în care manifestarea omului, convorbirea cu Dumnezeu are un aspect ce adeseori se aduce ca finalitate în toată naturalețea ce aparține sacralului, încă din antichitate.

Viața umană este un dar al lui Dumnezeu, spre mântuire, în care ne regăsim fiecare dintre noi, în care se aprofundează acea chemare ce ne este adresată înlăuntru nostru, spre o nouă viață, dincolo de veșnicie, în iubirea Tatălui Ceresc.

Frumusețea veșniciei, care mereu ne cheamă spre un drum ce aparține unei stări regăsite în care se aprofundează bucuria ce aparține unei alte lumi, o lume a rugăciunii, a schimbării de sine, un drum tainic în care regăsirea devine un nou acasă, acasă, care înseamnă un drum ce duce spre interiorul inimii, spre rugăciune, spre paradisul pierdut, care duce spre divinitatea absolută.

Suprema fericire a omului în care pătrunde o micșorare de sine este ca el să devină Dumnezeu după har, ca o recunoștință către Cel ce L-a Creat, în schimbul iubirii Sale de oameni. Omul, în cinste fiind, nu a înțeles iubirea Creatorului Său, care i-a dat viață în schimbul iubirii. O iubire desăvârșită, ce doar un Părinte poate să dăruiască din preaplinul iubirii Sale... Iubire ce a creat lumea, din nimic, ca să-l aducă apoi pe om la starea cea dintâi, precum era, dintr-un început.

Ca și iubire a făpturii Sale, în divinitatea Sa absolută, dragostea este cea dintâi nădejde către Dumnezeu. Prin dragoste, ne facem părtași bucuriei, iar prin ascultare, spre mântuirea sufletelor, spre chenoza divinității umane, ca o chemare spre veșnicie.

Chemarea lăuntrică a veșniciei, dinlăuntru inimii noastre, ca semn al iubirii Dumnezeiești, ne conduce spre un cer al nădejzii divine, spre ceea ce este sacru ca esență, un paradis infinit ce se apropie către absolut, dinspre ființa umană.

Astfel, această unire sacramentală al lui Dumnezeu cu făptura umană, duce spre divinitate, ca o transfigurare a omului mistic, în care se transformă ca o unire în care sacral se transfigurează, ca un absolut, către o chemare, în care starea profundă a creației se aduce ca o jertfa de mulțumire a Creatorului Său. Un miracol divin al lui Dumnezeu, ca o transformare profundă dintr-o stare de umanitate, de transfigurare a omului lăuntric, spre cerul inimii, a transfigurării profunde în Ființa absolută, către iubirea infinită, către Dumnezeu.

PELERIN ÎN ȚARA SFÂNTĂ (XVIII)

Prof. MARIA TCACIUC BRĂTEANU

Încerc, în măsura timpului rămas, să revăd și celelalte locuri sfinte, întrucât în biserica Sf. Mormânt sunt mai multe paraclise, altare ale ortodocșilor, ale catolicilor, armenilor și coptilor. De sus, de pe Golgota sau Muntele Calvarului, cum se mai numește, mă îndrept spre coloanele ce susțin bolta, cupola bisericii, pentru ca apoi să cobor scările spre Piatra Ungerii.

Mă opresc și îngenunchez. Toți credincioșii care vin aici îngenunchează, sărută și se roagă în acest loc, unde Iosif din Arimateea, cerând trupul Mântuitorului de la Pilat, împreună cu Nicodim L-a coborât de pe cruce, L-a uns cu mir, L-a înfășurat în giulgiu și L-a așezat în mormânt. În jurul acestei lespezi din marmură roșietică se cântă prohodul în Săptămâna Patimilor. În apropiere este o capelă, ce topografic ar corespunde locului crucificării (aici catolicii au un altar lateral).

Subteran se află Capela Sf. Cruci, ce este în administrarea armenilor ortodocși, iar în partea stângă intrării în Biserica Sf. Mormânt este Capela franciscană.

În dreapta Sf. Mormânt se află capela romano-catolică și nu depărte se află cea a siro-iacobiților. Fiecare capelă se află pe locul unde s-au întâmplat scene biblice.

Astfel Altarul franciscanilor se află pe locul unde Iisus Hristos S-a arătat femeilor mironosițe după Înviere. Capela se mai numește a Sf. Maria Magdalena.

Capela catolică se află pe locul unde Iisus s-a arătat Sf. Fecioare Maria după Înviere și aici Sf. Elena și Patriarhul Ierusalimului ar fi atins Sf. Cruce de mortul care a înviat.

Mă îndrept spre locul unde soldații romani L-au păzit pe Iisus înainte de răstignire. În pardoseala paraclisului se află o lespede cu două orificii în care se introduceau picioarele celor condamnați, iar dedesubt

picioarele erau legate în lanțuri. Paraclisul se numește al butucilor.

Se spune că în acest loc Maica Sfântă ar fi leșinat iar locul este marcat de existența unei icoane a Maicii Domnului făcătoare de minuni.

Spre Golgota se află de la Altarul închisorii, alte două paraclise mai mici. Este vorba de paraclisul ce marchează locul omorârii sutașului Longhin (ostașul pus cu paza răstignirii lui Iisus). Longhin ar fi zis: "Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost acesta". Pentru aceste cuvinte, pentru această recunoaștere a Fiului Omului, sutașul a fost omorât, devenind primul martir mărturisitor întru Iisus Hristos. Al doilea paraclis este cel al Împărțirii veșmintelor lui Iisus (de care am mai pomenit și care se află aproape de locul răstignirii).

Tot în apropiere se află paraclisul Cununii de spini, la câțiva metri de paraclisul primului om - Adam. În paraclisul Cununii de spini se află o coloană de granit încadrată sub o masă de marmură. De acea coloană ar fi fost legat Mântuitorul în Pretoriu și i s-a pus cununa de spini pe cap. Se spune că în Vinerea Mare credincioșii își lipesc urechile de masa de marmură și aud strigătele chinurilor, zgomotul lanțurilor și loviturile biciului și ciocanului când s-au bătut cuiele.

Între paraclisul Cununii de spini și cel al Împăratului Hadrian se aflăm un culoar care coboară spre Golgota, spre paraclisul Sf. Cruci.

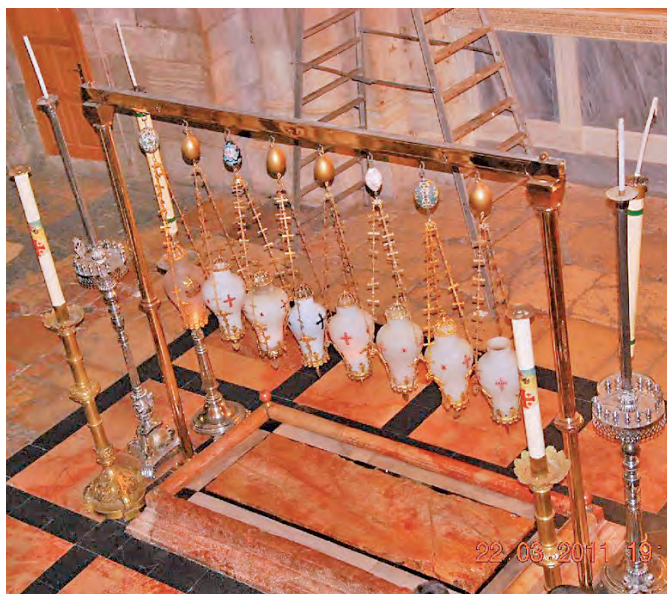
Sfântul Mormânt se leagă de locul găsirii crucii și a cuielor prin Altarul Arătării Domnului. Urc câteva trepte spre Anastasis, acolo unde este Altarul tâlharului Dismas, care a primit de la Iisus intrarea în aceeași zi în rai.

Ceasul îmi arată că trebuie să plec. Arunc o ultimă privire spre Altarul Anastasis, spre marea și mica cupolă, spre Rotondă, apoi spre Piatra Ungerii și mozaicul de pe peretele din apropiere, spre marile candelabre albe, ce atârnă deasupra Pietrei Ungerii, spre scările ce duc pe Golgota...

Încerc să spun în gând o ultimă rugăciune. Numărul pelerinilor a devenit mult mai mare. Mă așez pentru câteva minute pe „lavița” din lemn ce se află în apropierea ușii, ce poartă amprentele timpului. Aici îmi regăsesc o parte din grup.

Când mă apropi de ieșire simt un nod în gât. Mă gândesc că nu pot mulțumi Celui de Sus pentru faptul că m-a ajutat să ajung aici, unde din secolul al IV-lea milioane de oameni au pășit, au venit să vadă, să afle, să ceară ajutor, alinare și să se roage pentru ei, pentru cei dragi și pentru cei apropiați.

Cu aceste gânduri și cu ochii ce-i simt că mi se umezesc părăsesc locul sfânt punându-mi mâna și fruntea pe coloana din mijloc, cea despătată din stânga intrării.

Observ în josul despicăturii că cineva a pus o lumânare aprinsă. Îmi fac cruce și spun în gând "Doamne ajută!".

În timp ce autocarul se îndreaptă spre aeroport și mai apoi, în avion, îmi amintesc și „revăd în memorie”, dar și pe pelicula fotografică imaginile care mă vor însoți multă vreme: Muntele Tabor, oazele de verdeață ale Văii Iordanului, Stejarul Mamvri, Ierusalimul cu panorama sa, Cana Galileei, Pustiul cu Lavra Sf. Sava, Hozeva, Caranthonia, Marea Moartă, apa Iordanului, Muntele Măslinilor, Grădina Ghetsimani, Biserica Mormântului Maicii Domnului, Biserica Agonie, Poarta de Aur, Valea Iosafat, Mănăstirea Sf. Ștefan, Biserica Sf. Mormânt...

*

Am scris aceste rânduri în dorința de a le aminti celor care au pășit pe aceste locuri, pentru cei ce doresc să meargă, dar mai ales pentru cei care au dorit să meargă și nu au reșit.

Desigur, relatarea mea este una incompletă fie din pricina aglomerării informațiilor primite într-un atât de scurt timp, fie din pricina puținelor surse și care uneori,

însele ele, sunt contradictorii, suferind influența nemi-loasă a timpului milenar.

Gândurile mi se împart acum între trecut, prezent și viitor. Simt regretul de mai multe ori: regretul că timpul a fost prea scurt, regretul că am finalizat această relatare ce mă menținea în acea atmosferă a zilelor pline de gânduri frumoase, de rugăciune, de bunătate și ușurare sufletească datorite sufletului meu, regretul că la rândul meu nu am putut dărui mai mult și poate mai bine celor care citesc aceste rânduri.

Acum, când sunt la finalul acestei relatări, mărturisesc că am scris cu mult drag. Un lucru e cert, că modestele mele rânduri le-am adresat din inimă, "făcând încă o dată pelerinajul". În fiecare zi mă simțeam „atrasă” de drumul parcurs, de acele locuri autentice religioase, topografice și istorice. Scriind retrăiam încă o dată emoțiile săptămânii dăruită vieții mele pămâtenă și nu pot decât să-l mulțumesc Bunului Dumnezeu, Domnului nostru Iisus Hristos din toată ființa mea pentru această favoare de a fi acolo, unde s-au deschis cerurile în lumină, credință și istorie. Doamne fii cu noi!

Rugăciune

Tu maica noastră din ceruri, de sus,
Mântuitor ne-ai adus, pe Iisus.
Tu Maică Fecioară veșnic iubită,
Decât heruvimii mult mai cinstită,
Decât serafimii mai înălțată,
Pruncul Tău sfânt ne este azi Tată.
Pe Tatăl Ceresc noi Îl iubim,
Dar, sigur, adesea, mai și greșim.
Te rugăm ca, la dreapta judecată,
Să fii o sfântă și bună avocată!
Dă-ne Fecioară, înțelepciune,
Ca s-o transmitem peste tot în lume!
Dă-ne, din ceruri, Tu, energie,
Lumea s-o facem mai bună să fie.
S-alunge umbra urii și-a răzbunării,
S-aleagă lumina iubirii și a iertării!
Cu umilință acum, ne rugăm Ție,
Îndreaptă spre noi, privirea Ta vie.
Preasfântă Fecioară Marie!
Salvează-ne Tu, România,
De Dumnezeu Născătoare, Maria!

Prof. MIHAI DOROFTEI

Dumnezeu

m-a mângâiat

În dimineața în care m-am trezit
Cu Dumnezeu în vis am vorbit
Dumnezeu mi-a spus așa:
Ai răbdare fata mea. Și pe față mă mângâia.

Sufletul tare mi s-a încălzit
Simțeam că Dumnezeu m-a iubit
Doamne Te rog tare aș vrea
Când din lumea asta voi pleca
Tu să mă duci pe calea Ta

Să mă ții tot lângă Tine
Că acolo îmi este bine
Tu m-ai iubit și m-ai iertat de-al meu păcat
Eu îți mulțumesc cu drag

Ajută-mă să nu mai fac păcate
Sufăr foarte mult pentru toate
În ziua asta mare îmi cer Doamne iertare
Cu Tine am visat
O mare liniște sufletească mi-ai dat.

ANA VELICI

Fără credință

Scrii un cuvânt... cuvântul scris
e-un leac sau o otravă
tu vei muri, dar tot ce-ai scris
rămâne-n urmă drum deschis
spre moarte sau spre paradis.

Arăți o cale, calea ta
Care în urma ta nu piere,
E calea bună sau cea rea
Se va prăbuși sau se va-nălța
Vor merge suflete pe ea.

Deci nu uita!.. Fii credincios
Cu grijă și cu teamă
Să lași în urmă luminos,
Un semn, un gând, un drum frumos,
Deschide ochii sufletului meu,
O, Preaputernice Dumnezeu.

ILONA GYURICZA

În astă noapte

În astă noapte, Doamne,
Te-aștept la malul minții
Să potolești vuirea
Ce-mi răvășește duhul.

Sunt valuri de neliniști
Care se sparg de gânduri
Și mi se face frică
Să nu pier în vârtejul
Furtunii dinăuntru.

Dă-mi pacea Ta adâncă
Din mijlocul urgiei,
Ia-mi greul ce mă trage
Spre fundurile mării,
Dă-mi mersul Tău pe ape
Ca să-Ți întorc iubirea...

MONICA PILLAT

Toamna

Toamna se lasă peste sufletul meu,
Cad frunze, -i pustiu, mohorât și mi-e greu
Cum este ea toamna, capricioasă, bizară
La fel e și omul, anotimp de o vară.
Taci! doar te miră și privește în zori
În țările calde păsări caută-n zări,
Când cuibul ei cald, părăsește micuța,
Găsi-l-va intact peste-un an, vrăbiuța?
Dar iată, un stol se înalță viori,
El zboară frumos și se uită la noi
Își ia rămas bun de la omul sărman
Ce rămâne să lupte cu iarna - dușman.
Noi oamenii uităm adeseori...

Preot CONSTANTIN MILIN

Pentru sfintele biserici

Voi, biserici preasfințite
Pentru slujbe rânduite
Pentru slava Bunului Dumnezeu,
Care ne ajută și ne scapă de suferință și rău.
Cinste vouă în veșnicie,
Că prin voi ne mântuim
Și avem veșnic bucurie.
Prin slujba preoților
Și învățătura lor.
Biserică lăcaș sfânt
Fii cinstită în veșnicie
De către toți și toate pe pământ.
Și niciun rău în preajma ta
Veșnic să nu poată sta
Și nici de tine apropia,
Să biruești orice rău,
Că tu sfântă biserică ești
Lăcașul Bunului și Sfântului Dumnezeu.
Ești lăcașul înțelepciunii
Dar și al marilor minuni
Minuni mari dumnezeiești
Pentru oameni pământești.
Sfântă biserică să trăiești,
În putere să sporești,
Ca să poți să ocrotești
Făpturile omenești
Pe toți care vin la tine
Cu năcazuri și suspine
Și cer ajutorul tău
Și-al Bunului Dumnezeu.
Nebiruită să fii de niciun rău în veșnicie,
Tu să fii mai sus, mai sus
Sfântă Biserică a lui Iisus.

MAXIMILIAN DUMA

Slavă ție Maică, Fecioară Preacurată

Slavă ție Maică, Fecioară Preacurată,
Din sfânta rugăciune tu ai fost creată,
Din neamul omenesc tu ai fost aleasă,
Tatălui Ceresc Fiică și Mireasă.

Din preacuratul trup neprihănit,
Tu L-ai născut pe Fiul Său Cel preaiubit,
Pe Cruce El S-a dat să fie răstignit,
Prin a Sa sfântă jertfă pe noi ne-a mântuit.

Slavă ție Maică, Fecioară Preacurată,
Tu la Sfânta Cruce ai stat îndurerată,
Când Fiul tău preadulce răstignit era
Și prin al tău suflet sabia-ți trecea.

Slavă ție Maică, Fecioară Preacurată,
Că la Sfânta Cruce, Mamă ne-ai fost dată.
Mamă tu să fii pentru fiecare,
Iar prin tine Maică, la cer mijlocitoare.

Slavă ție Maică, Fecioară Preacurată,
La tine noi avem acum nădejdea toată.
Când necazuri sau boală noi avem,
La tine, Maică bună, cu toții alergăm.

Cu a ta milostivire și mare bunătate,
Tu ne ascuți necazul la fiecare în parte.
La sfânta ta icoană tu ne aștepți mereu,
Mijlocitoarea noastră la bunul Dumnezeu.

Tu ne aștepți căința, regretul pocăința,
Să-ți cerem ajutor să ne-ntărești credința.
Noi prin rugăciune toate le primim,
Dar după aceea, uităm să-ți mulțumim.

Pentru cei bolnavi și cei în nevoi,
Primește îndurare de la robii tăi.
Pentru că la tine avem nădejdea toată,
Slavă ție Maică, Fecioară Preacurată!

ȘTEFAN BORȘ

ACTUALITATEA BISERICESCĂ

Întrunirea Sfântului Sinod. Întrunit în ședință de lucru sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel la Reședința patriarhală, în zilele de 28 și 29 octombrie 2014, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât:

1. Aprobarea *Pastoralei Sfântului Sinod* la încheierea *Anului omagial euharistic* (al Sfintei Spovedanii și al Sfintei Împărtășanii) și a *Anului comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni*, care va fi citită în toate bisericile și mănăstirile din țară și străinătate ale Patriarhiei Române în prima duminică din postul *Nașterii Domnului* (16 noiembrie 2014);

2. Declararea anului 2016 ca *Anul omagial al educației religioase a tineretului creștin ortodox și Anul comemorativ al Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul și al tipografilor bisericești la împlinirea a 300 de ani de la moartea sa martirică* (1716-2016);

3. Extinderea la nivel național a campaniei Patriarhiei Române *Donează sânge! Salvează o viață!*, care se va derula cu sprijinul Televiziunii Române și al Ministerului Sănătății.

În perspectiva alegerilor prezidențiale din România (2 noiembrie 2014), Sfântul Sinod își reafirmă îndemnul către slujitorii Sfintelor Altare și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române de a participa la vot în duhul credinței și al iubirii de Biserică și Neam, cu responsabilitate creștină și civică pentru împlinirea binelui comun în societatea românească și viitorul României.

La întrunirea Sfântului Sinod a participat în calitate de membru și Preasfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanul.

Slujbe de pomenire pentru Mitropolitul Nicolae Corneanu. Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, a oficiat luni 6 octombrie, la împlinirea a nouă zile de la mutarea la Domnul a vrednicului de pomenire Mitropolit Nicolae Corneanu, slujba parastasului, la cripta ierarhilor de la subsolul Catedralei Mitropolitane din Timișoara. În

cadrul acesteia, ierarhul a fost înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, consilieri de la Centrul eparhial și slujitori ai sfântului locaș. La slujbă au participat angajații Centrului eparhial, monahiile de la reședința mitropolitană și mai mulți clerici și credincioși timișoreni. În încheiere, P.On. Părinte dr. Ionel Popescu, vicar eparhial al Arhiepiscopiei Timișoarei, a ținut un cuvânt de omagiere a personalității vrednicului Arhipăstor și Părinte iubitor al fiilor Mitropoliei Banatului. În toată perioada celor 40 de zile de la trecerea la cele veșnice a regretatului ierarh s-au ținut zilnic slujbe de pomenire la cripta ierarhilor și s-au tras clopotele sfântului locaș.

Slujiri arhieresti. Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, a efectuat următoarele slujiri arhieresti în cursul lunii octombrie:

- Duminică 5 octombrie a slujit Sfânta Liturghie la Catedrala Mitropolitană. În cadrul slujbei, ierarhul a fost înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, slujitori ai sfântului locaș. Cuvântul de învățătură a fost adresat credincioșilor de P.C. Părinte Daniel Hlodec, care a subliniat câteva dintre învățăturile pe care pericopa evanghelică duminicală de la Luca 6, 31-36 ni le pune înaintea. În finalul Sfintei Liturghii, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, a săvârșit o slujbă de pomenire pentru Mitropolitul Nicolae Corneanu, vrednicul arhipăstor al cleri-

cilor și credincioșilor bănățeni, mutat la Domnul în ziua de 28 septembrie a.c.;

- vineri 24 octombrie a slujit la catedrala mitropolitană, împreună cu mai mulți clerici, cu ocazia aniversării zilei nașterii;

- Duminică 26 octombrie, de sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir, a slujit în

parohia Timișoara-Cetate, în prezența a numeroși enoriași ai parohiei, a autorităților locale și a reprezentanților Armatei Române, Brigăzii 18 Infanterie Banat. În cuvântul de învățătură, adresat celor prezenți, Preasfințitul Părinte Paisie a vorbit despre învățăturile desprinse din pericopa evanghelică duminicală, precum și despre viața pilduitoare a Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir, guvernatorul cetății Tesaloniceului. După slujbă, ierarhul, înconjurat de soborul de preoți și diaconi a săvârșit slujba de sfințire a unei troițe înălțate în apropierea bisericii, prin osteneala P.C. Părinte paroh Marcel Vlaicu și a credincioșilor parohiei, precum și a reprezentanților Garnizoanei Timișoara. Răspunsurile liturgice au fost date de grupul psaltic „Sfântul Ioan Damaschin”, care a reprezentat Mitropolia Banatului la Concursul Național de Muzică Bisericească „Lăudați pe Domnul”, ediția a VII-a;

- luni 27 octombrie, de praznicul Sfântului Cuvios Dimitrie Basarabov, Preasfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanul a săvârșit Sfânta Liturghie la catedrala patriarhală din București împreună cu membrii Sfântului Sinod, sub protia Preafericitului Părinte Patriarh Teofil al III-lea al Ierusalimului și a Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

Hramul mănăstirii Dobrești. Mănăstirea Dobrești și-a serbat la 14 octombrie hramul principal, Sfânta Cuvioasă Parascheva. Cu acest prilej, credincioși din întreg Banatul și-au îndreptat pașii spre mănăstirea ctitorită de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, originar de pe aceste meleaguri timișene. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi din cuprinsul eparhiei, precum

și delegați din partea mai multor eparhii din zona de vest a țării. La slujbă au luat parte numeroși credincioși din zonă, pelerini, monahi și monahii, profesori și elevi de la școala din comună, dar și oficialități locale și județene. Aceștia au avut posibilitatea în timpul Sfintei Liturghii să se închine la veșmântul care a acoperit moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași, dăruit de ctitorul mănăstirii, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, pe vremea când era Mitropolit al Moldovei și Bucovinei. Răspunsurile liturgice au fost date antifonic de un grup de monahi de la Mănăstirea Sihăstria din Moldova și de Corala „Epifania” a protopopiatelor din Timișoara, formată din preoți, diaconi și cântăreți bisericești. În cadrul Sfintei Liturghii, ierarhul l-a hirotonit în treapta preoției pe diaconul Cristian Bogdan Laichici, numit pe seama Parohiei Șanovița, Protopopiatul Lugoj. Cuvântul de învățătură a fost rostit de către P.On. Părinte dr. Ionel Popescu, vicar-eparhial al Arhiepiscopiei Timișoarei. După slujbă, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul a adresat un cuvânt de binecuvântare pentru credincioșii veniți în număr mare la hramul sfintei mănăstiri, precum și îndemnul de a urma vieții pilduitoare a Sfintei Cuvioase Parascheva, care din fragedă pruncie și-a împodobit sufletul curat și neprihănit cu cele mai alese virtuți.

Pelerinaj în Țara Sfântă. Centrul de pelerinaje „Partoș” al Arhiepiscopiei Timișoarei a organizat, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, în perioada 15-21 octombrie, un pelerinaj în Țara Sfântă, la care au participat 50 de pelerini, între care 14 preoți din cadrul eparhiei. Grupul a fost condus de către Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei. Cu acest prilej, au fost vizitate Locurile Sfinte pentru întreaga creștinătate, la Betleem, locul Nașterii Domnului, cea mai veche biserică creștină din lume, aflată pe locul unde Împăratul Constantin și Împărăteasa Elena au ridicat un locaș de cult, precum și străvechile mănăstiri „Sfântul Sava” din pustiu și „Sfântul Teodosie cel Mare”. Apoi a fost vizitat Ierusalimul cu Biserica Sfântului Mormânt și a Învierii Domnului, Mun-

tele Măslinilor, grădina Ghetsimani, bisericile închinat Maicii Domnului din Ghetsimani și de pe Muntele Sion, Ein Karem, localitatea natală a Sfântului Ioan Botezătorul, și Lodul, locul în care se păstrează mormântul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință. De asemenea, pelerinii au vizitat Așezământul Românesc de la Ierihon, unde au primit cazare și masă, bucurându-se de ospitalitate deosebită din partea mai-cilor care ostenesc acolo. Pelerinii au avut prilejul deosebit de a se închina moaștelor Sfântului Ioan Iacob de la Hozeva, de a vizita partea de nord a țării, Galilea cu Muntele Tabor, Nazaretul, Cana Galileii, Muntele Ferici-rilor ș.a. Momente deosebite au fost acelea în care grupul de pelerini, Preasfințitul Paisie Lugojanul și preoții care i-au însoțit au fost primiți de către Preafericitul Teofil al III-lea, Patriarhul Ierusalimului și al Întregii Palestine, fiecare dintre cei de față primind câte un dar de la Preafericirea Sa, iar clericii o cruce de iconom-stavrofor. Bucuria a fost sporită de slujirea la Sfântul Mormânt al Domnului nostru Iisus Hristos a Sfintei Liturghii, oficiată în noaptea de sâmbătă spre duminică, 18/19 octombrie a.c., împreună cu ierarhi și preoți de la Patriarhia Ierusalimului, din Rusia și din Ucraina, în prezența a sute de credincioși din întreaga Ortodoxie.

Examen de capacitate preoțească. Vineri, 3 octombrie, la sediul Centrului Eparhial din Timișoara a fost organizată o nouă sesiune a examenului de capacitate

preoțească pentru licențiații în Teologie Pastorală care doresc să se titularizeze pe un post clerical. La această sesiune s-au înscris trei clerici și unsprezece licențiați în Teologie Pastorală din cadrul eparhiei. Comisia de examinare a fost alcătuită din profesori de la Catedra de Teologie din cadrul Facultății de Litere, Istorie și Teologie din Timișoara.

Etapă mitropolitană. Catedrala Mitropolitană „Sfinții Trei Ierarhi” din Timișoara a găzduit vineri, 10 octombrie, etapa mitropolitană a Concursului Național de Muzică Bisericească „Lăudați pe Domnul”. Concursul, ajuns la cea de-a 7-a ediție, a reunit grupuri psaltice ale parohiilor

din cele trei eparhii bănățene: Arhiepiscopia Timișoarei, Arhiepiscopia Aradului și Episcopia Caransebeșului. Cele trei grupuri psaltice concurente au fost: Grupul psaltic „Sfântul Ioan Damaschin” al Parohiei Timișoara-Cetate; Grupul psaltic „Trifon Lugojan” al Parohiei Arad-Centru și Grupul psaltic al Parohiei „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” din Caransebeș. Comisia de jurizare a fost alcătuită din profesori de specialitate de la centrele universitare din București, Oradea și Brașov. În urma deliberărilor, a fost desemnat câștigător Grupul psaltic „Sfântul Ioan Damaschin” al Parohiei Timișoara-Cetate. Acesta a reprezentat Mitropolia Banatului la etapa națională a concursului, ce a avut loc în data de 27 octombrie a.c. la Studioul de concerte „Mihail Jora” (Sala Radio) din București, unde a obținut locul II.

Trecere în veșnicie. În ziua de 28 octombrie preotul pensionar Nicolae Bistriean din Dumbrăvița a trecut la cele veșnice, în etate de 84 de ani. A fost mai mulți ani slujitor la parohia Dumbrăvița și apoi îmbisericit la mai multe biserici din eparhie. Slujba înmormântării s-a săvârșit, după Sfânta Liturghie, joi 30 octombrie, în biserica parohiei Dumbrăvița I, fiind săvârșită de către mai mulți slujitori în frunte cu P.On. Părinte protopop Mircea Szilagy. Bunul Dumnezeu să îi facă parte de odihnă veșnică împreună cu toți dreptii Săi!

Rubrică alcătuită de
GEORGE GIURGIU și VALENTIN BIRĂU